

Nr 60.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inrättande av en statens kriminaltekniska anstalt m. m.; given Stockholms slott den 20 januari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Albert Forslund.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 januari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDELUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Forslund, fråga om *inrättande av en statens kriminaltekniska anstalt* jämte med denna sammanhängande spörsmål och anför därvid följande.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under femte huvudtiteln, punkterna 188—191, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1939/40 beräkna

dels till Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar ett förslagsanslag av 102,000 kronor,

dels till Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader ett förslagsanslag av 50,000 kronor,

Bihang till riksdagens protokoll 1939. 1 saml. Nr 60.

257 38 1

dels till Statens kriminaltekniska anstalt: Utrustning ett reservationsanslag av 150,000 kronor,

dels ock till Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. ett förslagsanslag av 120,000 kronor.

Jag anhåller nu att till fortsatt behandling få upptaga hithörande spörsmål.

Statens kriminaltekniska anstalt.

Inledning. På föranledande av en av överståthållarämbetet i skrivelse den 28 december 1936 gjord hemställan uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 30 april 1937 åt ämbetet att verkställa utredning rörande inrättandet av ett för hela rikets polisväsende gemensamt kriminallaboratorium för rättskemiska och rättstekniska undersökningar samt bemyndigade ämbetet att för deltagande i denna utredning tillkalla högst tre sakkunniga personer.

Sedermera överlämnades av Kungl. Maj:t genom remiss den 5 maj 1937 till ämbetet en av föreningen Sveriges landsfiskaler gjord framställning, att tidningen »Polisunderrättelser» måtte tillställas samtliga fjärdingsmän i riket, för att tagas i övervägande vid fullgörande av det ämbetet lämnade nyssberörda uppdraget.

Jämlikt det meddelade bemyndigandet har ämbetet såsom sakkunniga tillkallat chefen för statens provningsanstalt, överdirektören J. O. Roos af Hjelmsäter, föreståndaren för statens rättskemiska laboratorium, professorn E. Wolff och docenten H. Söderman. Vid utredningen av frågan hava dessutom biträtt polismästaren E. Ros, statspolisintendenten G. Thulin, numera stadsfiskalen C. A. Åkerman samt, såsom sekreterare, stadsfiskalen E. Glas. I samband med utredningen har ock till behandling upptagits frågan om sammanförande till en gemensam avdelning med det ifrågasatta laboratoriet av statens centralbyrå för fingeravtryck och tidningen »Polisunderrättelser». Yttranden hava vidare under ärendets förberedande behandling av ämbetet inforrats och inkommit från polismästarna i Göteborg, Malmö, Norrköping, Hälsingborg och Gävle, föreningen Sveriges stadsfiskaler, föreningen Sveriges landsfiskaler, Sveriges advokatsamfund samt från samtliga landsfogdar med undantag av landsfogden i Södermanlands län. Föreningen Sveriges stadsdomare och föreningen Sveriges häradshövdingar hava slutligen beretts tillfälle att delta i överläggningar med de sakkunniga.

Den 29 september 1937 har ämbetet till fullgörande av uppdraget överlämnat utlåtande med förslag i ärendet jämte samtliga till detsamma hörande handlingar.

Över förslaget hava inforrade utlåtanden avgivits av länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Kronobergs, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Örebro, Kopparbergs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län samt av statskontoret och allmänna civilförvaltningens lönenämnd.

Innan jag går att närmare redogöra för överståthållarämbetets förslag och de däröver avgivna yttrandena, torde jag få i korthet erinra om vad som hittills åtgjorts för att tillgodose polisorganisationens behov av kriminalteknisk expertis.

Nuvarande förhållanden. Jämlikt gällande polislagstiftning tillkommer det i princip de olika polisdistrikten att hava polismän anställda i den omfattning som erfordras för polisverksamhetens ombesörjande inom vederbörande polisdistrikt; att skäligen avlöna dessa polismän och förse de ordinarie av dem med skäligen pension; att draga försorg om föreskriven uniformering och beväpning av distriktets polispersonal samt att i erforderlig utsträckning ombesörja materiell, byggnader och övriga för distriktets polissäende erforderliga anordningar. Principiellt sett äro sålunda de olika polisdistrikten skyldiga att hos sig hava anställd jämväl personal med kriminalteknisk utbildning samt att anskaffa den apparatur, som kräves för utförande av kriminaltekniska undersökningar av inom distriktet inträffade brott.

Av kostnadsskäl hava emellertid de olika polisdistrikten i allmänhet icke kunnat tillgodose kravet på dylik sakkunnig personal samt på teknisk apparatur annat än i mindre omfattning. I det stora flertalet distrikt torde sålunda icke förekomma nämnvärd annan kriminalteknisk verksamhet än upptagande av fingeravtryck samt fotografering av brottslingar. Ett mindre antal av distrikten — huvudsakligen de större städerna — har dessutom utrustat polisen med ytterligare apparatur, varjämte i en del distrikt för underlättande av spaningsarbetet upprättats register över brottslingar (såsom personregister, öknamsregister och modus operandi-register) samt över gods, som anmälts stulet eller på okänt sätt förkommet.

För rikets polissäende i dess helhet hava härutöver — till komplettering av kriminalpolisverksamhetens anordnande — vissa särskilda organ blivit inrättade, vilka uteslutande hava till uppgift att lämna de olika polismyndigheterna erforderligt biträde i brottmålsärenden. Det står vidare polismyndigheterna öppet att i sin verksamhet hänvända sig till vissa, utom polisorganisationen stående offentliga institutioner för utförande av kriminaltekniska undersökningar.

Redan år 1877 anvisades sålunda av Kungl. Maj:t efter därom av överståthållarämbetet gjord framställning medel till tryckning och utdelande av »tryckta polisunderrättelser», avseende hela riket, till underlättande av brottslingars gripande och tillrättaskaffande av gods, som åtkommits genom brott. Denna publikation — *tidningen »Polisunderrättelser»* — har alltsedan dess tryckts och utgivits i Stockholm, under senare tid med tredje polisenintendenten i Stockholm såsom redaktör och ansvarig utgivare. En andra enbart för polissäendets räkning avsedd institution tillkom genom kungörelsen den 19 november 1920 (nr 733) om fingeravtryck å häktade m. m. I enlighet med föreskrifterna i denna kungörelse har alltsedan den 1 januari 1921 i Stockholm funnits inrättad en *centralbyrå för förvaring, registrering och klassificering av fingeravtryck*, som av landets olika polismyndigheter tagits å brottslingar samt övriga i kungörelsen åsyftade personer. Det åligger jämlikt cirkuläret den 21 november 1925 Stockholms stads polisverk — vilket cirkulär grundar sig på bestämmelsen i 8 § tredje stycket i lagen den 6 juni 1925 om polissäendet i riket, att det polisdistrikt, Kungl. Maj:t bestämmer, är skyldigt att draga försorg om särskilda anordningar för polissäendet i dess

helhet — att ombesörja ej mindre det behöriga upprätthållandet av centralbyrån för fingeravtryck än även utgivandet av tidningen »Polisunderrättelser». För den praktiska polisverksamhetens del har vidare genom beslut vid 1932 års riksdag från och med år 1933 inrättats *statspolisavdelningar* i flera städer. Av statspolisen, som består av dels kriminalpolis och dels ordningspolis, skall kriminalstatspolisen i första hand användas såsom kriminalpolis å landsbygden och i stad, där kriminalpolisavdelning ej finnes, samt ordningsstatspolisen i första hand användas å landsbygden och särskilt vid sådana tillfällen, då behov uppstår av större polisstyrka än å orten finnes tillgänglig. I viss utsträckning har statspolisen utrustats med apparatur för kriminaltekniska undersökningar. De olika statspolisavdelningarna hava också var för sig upplagt vissa kartotek, såsom brandregister, avseende avdelningens verksamhetsområde. Vid statspolisavdelningen i Stockholm har jämväl påbörjats uppläggandet av en del dylika för hela riket gemensamma register. Ett centralt brandregister är där färdigställt.

Utöver de nu nämnda hava icke inrättats några centrala institutioner med uppgift att uteslutande stå polismyndigheterna till tjänst i deras praktiska polisverksamhet. I den mån för kriminalpolisverksamhetens del behov av annan kriminalteknisk expertis förelegat, tillhandahålles dock sådan de olika polisdistrikten av vissa statliga anstalter. De under medicinalstyrelsens överinseende och ledning stående *statens rättskemiska laboratorium* (Sv. förf.-saml. 990/17, med ändring 1936), *statens bakteriologiska laboratorium* (Sv. förf.-saml. 641/37), *statens farmaceutiska laboratorium* (Sv. förf.-saml. 202/38) samt *statens veterinärbakteriologiska anstalt* (Sv. förf.-saml. 392/26) hava sålunda var inom sitt verksamhetsområde utfört undersökningar åt polismyndigheterna. Detsamma är förhållandet med *statens elektriska inspektion* (Sv. förf.-saml. 52/03 och 207/29) samt *sprängämnesinspektionen* (Sv. förf.-saml. 835/19 med ändring 1929), vilka båda institutioner närmast lyda under kommerskollegium. I icke obetydlig omfattning har även *statens provningsanstalt* (Sv. förf.-saml. 893/19 med ändring 1922) stått polismyndigheterna till tjänst med olika slags undersökningar. För dessa myndigheters räkning har jämväl utförts ett avsevärt antal undersökningar av det till Stockholms högskolas juridiska fakultet anknutna *kriminaltekniska institutet*.

Anlitandet av angivna, utom polisorganisationen stående statsinstitutioners expertis är stundom förenat med kostnader för polismyndigheterna, stundom icke. Så äro exempelvis rättskemiska laboratoriets undersökningar kostnadsfria, medan däremot provningsanstalten tager betalt för sina undersökningar. Vad angår polisdistrikten å landsbygden, saknar detta förhållande betydelse, enär enligt kungörelsen den 24 november 1932 (nr 533) angående vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet m. m. ersättning av statsmedel utgår till dessa polisdistrikt för erforderliga kriminaltekniska undersökningar.

Såsom i det föregående antytts, ha icke för de större polisdistrikten i lika hög grad som för de mindre ekonomiska skäl stått hindrande i vägen

för anskaffandet av kriminalteknisk apparatur samt anställandet av personal med utbildning i kriminalteknik. I viss mån ha sådana åtgärder vidtagits i de större städerna. Vad särskilt stockholmspolisen beträffar, har inom kriminalpolisavdelningen inrättats en särskild avdelning, det s. k. *signalementskontoret*, som utrustats med erforderliga apparater för fotografering av förbrytare och övriga i kungörelsen den 19 november 1920 angående fingeravtryck avsedda personer ävensom av brottsplatser, förfalskade handlingar m. m. Förutom dylikt fotograferingsarbete utföras å signalementskontoret en del andra, enklare kriminaltekniska undersökningar, för vilket ändamål viss optisk apparatur anskaffats. Till signalementskontoret hör det s. k. kriminalmuseet, vilket innehåller en samling vid brottsplatsundersökningar tillvaratagna föremål. Vid kriminalavdelningen föras därjämte en del register över förbrytare och gods, som förkommit på okänt sätt eller genom tjuvnad.

Överståthållarämbetets förslag. Såsom en bakgrund till sitt förslag framhåller överståthållarämbetet, att kriminalpolisorganisationen, trots att den så småningom blivit utbyggd och förbättrad, dock alltjämt vidlades av vissa olägenheter eller brister.

Till utveckling av sina synpunkter på dessa brister i kriminalpolisorganisationen anför ämbetet i huvudsak följande.

Kostnadsfrågan. De kostnader, som städernas polisdistrikt finge vidkännas för anlitaandet av kriminalexpertis, vore, ehuru icke i och för sig oskäligen, dock betungande för det stora flertalet av dem. För landsbygdens vidkommande förhölle det sig visserligen så, att polisdistrikten erhöle nödig kriminalexpertis kostnadsfritt. Vederbörande landsfiskal bestrede nämligen kostnaderna därför med medel, som av statsverket förskotterats honom. Ändamålsenligheten av de av landsfiskalen sålunda gjorda utbetalningarna granskades därefter av länsstyrelsen. Länsstyrelserna torde emellertid, enligt vad som uppgivits, visa stor benägenhet att anlägga restriktiva synpunkter, då fråga uppstode om godkännande av dylika utbetalningar. Vetskapen därom hade, såsom även framhållits från flera av de av ämbetet hörda myndigheterna, verkat som en hämsko på polis- och åklagarmyndigheterna i deras strävan att med tillhjälp av kriminaltekniken få brottmålsutredningarna fullständiga, i all synnerhet i sådana fall, då den redan förbragta utredningen enligt deras förmenande bestämt pekade i viss riktning och det syntes dem tvivelaktigt, huruvida med full säkerhet något positivt resultat skulle kunnat erhållas genom kriminalexpertis. Därigenom hade givetvis materiellt sett oriktiga avgöranden kunnat träffas: å ena sidan hade på grund av vittnesutsagor eller indicieutredningar, som bestyrkt den skenbart riktiga — men i själva verket oriktiga — bilden av händelseförloppet, åtal måst anhängiggöras, som, om de väl icke lett till den åtalades fällande, dock för denne inneburit ett stort mått oförskyllt lidande; å andra sidan hade säkerligen till brott skyldiga av domstol frikänts eller kanske icke ens blivit åtalade, när utredningarna syntes övervägande tala till deras förmån.

Bristen på kriminaltekniskt specialutbildad personal och på kriminalteknisk utrustning. Som en allvarlig brist i kriminalpolisorganisationen hade vidare framstått det förhållandet, att, då grövre brott skett, i kriminalteknik specialutbildad personal icke funnits att i erforderlig utsträckning

tillgå som hjälp åt polismyndigheterna för undersökning omedelbart på brottsplatserna. Från landsbygdens polis kunde visserligen för dylika undersökningar biträde av kriminalstatspolis påkallas. Den till kriminalstatspolisens förfogande ställda apparaturen för dithörande slags undersökningar vore emellertid otillräcklig, och någon speciellt i kriminalteknik allsidigt utbildad personal ägde icke kriminalstatspolisen. — Det gäves vidare fall, då på grund av avsaknaden av därför nödvändig apparatur, kriminalexpertis icke kunnat erhållas hos någon officiell myndighet här i landet. Detta förhållande, som givetvis icke kunde tagas till intäkt för framställandet av någon anmärkning mot det sätt, varpå de myndigheter, som nu anlätades av polis- och åklagarmyndigheterna för kriminaltekniska undersökningar, utfört dessa, visade emellertid, att de nuvarande offentliga institutionerna ingalunda vore rustade att utföra alla erforderliga slags undersökningar i brottmål. Likaså torde ett stort antal av de moderna metoderna inom kriminaltekniken icke alls tillämpas hos dessa institutioner, vilkas verksamhet icke huvudsakligen vare sig vore eller skulle vara inriktad på sådana undersökningar.

Bristande samverkan mellan de olika kriminaltekniska organen. Som en av de mest framträdande av de olägenheter, som vidlåde det nuvarande systemet, finge vidare framhållas den splittring av det kriminaltekniska arbetet, systemet innebure. Givet vore, att då kriminaltekniken i praktiken vore odelbar, en intim samverkan måste råda mellan de organ, som sysslade med dess olika grenar. Med nuvarande anordningar torde en sådan samverkan icke vara möjlig. Den rådande splittringen av den kriminaltekniska expertisen på ett flertal institutioner hade för övrigt vållat polis- och åklagarmyndigheterna ständigt återkommande svårigheter vid valet av institution. Med hänsyn till dessa myndigheters för närvarande i regel ringa kriminaltekniska utbildning fölle det sig nämligen svårt för dem att avgöra på vilken institution enbart eller på vilken institution i första hand av flera, som det ankomme att tillhandahålla önskad expertis. Genom att hänvändelse först skett till oriktig institution, hade vållats onödigt omgång och för rättssäkerheten menlig tidsutdräkt.

Frånvaron av centrala register. Såsom en synnerligen allvarlig brist i den nuvarande kriminalpolisorganisationen finge slutligen framhållas frånvaron av en del centrala, för kriminalspaningsarbetet synnerligen viktiga register. De centrala register, som för sådant ändamål fördes å centralbyrån för fingeravtryck samt statspolisavdelningen i Stockholm, vore icke tillräckliga för ändamålet.

I fortsättningen anmärker överståthållarämbetet, att olägenheter av liknande art, som de här angivna, i vissa utländska stater föranlett inrättande av särskilda centrala kriminaltekniska institutioner till polis- och åklagarmyndigheternas tjänst. Så hade skett i Frankrike, Amerikas förenta stater och ett flertal stater i Sydamerika liksom ock i Finland. I Belgien omhänderhades samtliga registraturer av särskilda centrala institutioner. I Ryssland, Polen och de baltiska staterna hade sakkunnigväsendet förlagts till överdomstolarna. — Rörande organisationen och verksamheten vid den sålunda inrättade institutionen i Finland, vilken flera av de av ämbetet under hand hörda myndigheterna ansett kunna tjäna som mönster för en liknande institution i Sverige, har av ämbetet åberopats en redogörelse i Nordisk kriminalteknisk tidskrift häfte 10 för år 1936, författad av den nämnda institutionens chef, vice häradshövdingen Kostu Vasa. Beträffande denna redogörelse torde jag få hänvisa till handlingarna.

Överståthållarämbetet ingår härefter på ett övervägande, huruvida genom en utbyggnad av nuvarande organisation med därav följande fördelning av uppgifterna på olika, var för sig specialiserade organ de offentliga institutioner, som nu verkställde kriminaltekniska utredningar, kunde sättas i stånd att i önskvärd utsträckning tillgodose kravet på kriminalteknisk expertis. En sådan lösning anses dock av ämbetet icke ändamålsenlig. Till utveckling av denna synpunkt, i vilket sammanhang ämbetet även inlåter sig på frågan om inrättande av en särskild kriminalteknisk anstalt, anför ämbetet i huvudsak följande.

Därigenom vunnas icke den möjlighet till intim samverkan mellan verksamhetens olika grenar som, enligt vad förut antytts, utgjorde en nödvändig förutsättning, för att den kriminaltekniska vetenskapens olika metoder skulle kunna till fullo utnyttjas och göras fruktbringande. Icke heller uppnåddes därigenom det eftersträfvade syftet, att polis- och åklagarmyndigheterna skulle befrias från den svårighet att bestämma, till vilken institution hänvändelse skulle ske, som undersökningarnas splittring på olika institutioner föranledde. Genom inrättandet däremot av en särskild institution, vilken det åläge att kostnadsfritt tillhandahålla olika slags kriminalexpertis, skulle däremot även de två sistberörda önskemålen bliva tillgodosedda.

Med tillkomsten av en sådan institution skulle därjämte frågan om undervisningen av polismännen i kriminalteknikens tillämpning kunna ordnas på ett rationellt och effektivt sätt. Sistberörda fråga vore ingalunda av någon underordnad betydelse. Tvärtom vore det av synnerlig vikt, att en blivande kriminalpolisman i största möjliga utsträckning erhöle undervisning i de kriminaltekniska hjälpmedlens användning samt bereddes tillfälle att, i den mån så lämpligen kunde ske, deltaga i praktiskt laboratoriearbete. Främst vore orsaken härtill att söka däri, att en undervisning, som splittrades på ett flertal institutioner, bleve mycket tidsödande och icke beredde en tillfredsställande överblick över ämnet. Men en bidragande orsak vore också, att dessa senare institutioner saknade erforderlig apparatur. En ändring av nu rådande förhållanden i så måtto, att tillfredsställande och modern materiell ställdes till undervisningens förfogande, vore nödvändig. Ur undervisnings-synpunkt torde det emellertid, såsom framhållits, icke vara något tvivel underkastat, att nyssnämnda del av undervisningen i kriminalteknik — demonstration av de tekniska hjälpmedlens verkningssätt samt, i den mån detta med hänsyn till arbetsförhållandena inom institutionen låte sig göra, deltagande uti praktiskt laboratoriearbete — kunde ske på ett vida mera överskådligt och instruktivt sätt å en institution, där all slags för undervisningsändamål erforderlig kriminalteknisk apparatur funnes tillgänglig och där kriminalteknisk sakkunskap i samma omfattning funnes samlad, än å ett flertal olika på sätt nu angivits utbyggda institutioner, vilka var för sig icke torde komma att representera mera än någon gren av kriminaltekniken. Motsvarande synpunkter torde kunna anläggas på utbildningen av de polismän, vilka önskade att som praktikanter få ytterligare förkovra sig på ifrågavarande område.

Det anförda — slutar överståthållarämbetet — syntes giva vid handen, att samtliga angivna spörsmål bäst löstes genom inrättandet av en särskild, under enhetlig ledning stående institution för enbart kriminaltekniska undersökningar.

Huvuddragen av det förslag, som i enlighet med denna ämbetets ståndpunkt framlagts, kunna sammanfattas sålunda.

I Stockholm skall under överinseende av överståthållarämbetet finnas inrättad en av staten bekostad anstalt, som har till uppgift att för åklagar- och polismyndigheternas, domstolarnas och övriga offentliga myndigheters räkning utföra kriminaltekniska undersökningar samt att ombesörja tryckning och utgivande av tidningen »Polisunderrättelser».

Undersökningarna skola vara kostnadsfria. Ersättning skall emellertid utgå, därest framställningen om undersökning gjorts av domstol i mål, vari endast målsägare får föra talan.

I fråga om den tilltänkta anstaltens arbetsuppgifter i förhållande till nuvarande institutioner i kriminalteknikens tjänst förutsättes en skyldighet för polis- och åklagarmyndigheter att i ärenden av brottmåls natur — med undantag för vissa blodprovsundersökningar, vilkas utförande åligger statens rättskemiska laboratorium — hänvända sig till anstalten för erhållande av kriminalteknisk utredning. I fall av behov skall det ankomma på anstalten att för undersöknings utförande eller fullständigande överlämna undersökningsmaterialet till den eller de andra offentliga institutioner eller enskilda sakkunniga, som äro bäst lämpade därtill.

Verksamheten vid anstalten avses komma att omfatta 1) laboratoriearbete, 2) utgivande av »Polisunderrättelser», 3) förvaring, registrering och klassificering av fingeravtryck ävensom polisfotografering samt 4) förande av för riket gemensamma spaningsregister. Anstalten föreslås för ändamålet böra indelas i lika många avdelningar, eller sålunda i en *teknisk avdelning* för laboratoriearbetena, en *avdelning för polisunderrättelser*, en *signalements-avdelning* för fingeravtrycks uppsamlande och bearbetande ävensom för polisfotografering samt en *registraturavdelning* för spaningsregistrens förande. Därtill skall vidare komma en avdelning för kansligöromål, *kansli-avdelningen*, till vilken avdelning jämväl skola hänföras erforderligt bibliotek och museum.

I organisatoriskt hänseende föreslås anstalten skola erhålla en fristående ställning men i övrigt anordnas i överensstämmelse med polislagens bestämmelser rörande för rikets polisväsende gemensamma anordningar. Det skulle sålunda åligga Stockholms polisdistrikt att ombesörja, att verksamheten vid anstalten behörigen upprätthölles.

I spetsen för anstalten bör såsom en garanti för densammas oberoende ställning sättas en styrelse, bestående av fem av Kungl. Maj:t förordnade personer och så sammansatt, att inom densamma finnes representerad praktisk polisfarenhet, teknisk sakkunskap samt domstolserfarenhet. Bland styrelsens ledamöter bör en utses till jourhavande ledamot.

Närmast under styrelsen skall verksamheten vid anstalten ledas av en föreståndare. Till föreståndare skall enligt förslaget utses antingen person, som äger grundlig juridisk och allmän polisiär utbildning, eller ock person, som förvärvat ingående teoretiska och praktiska kunskaper i kriminalteknik. I sistnämnda avseende har en av de av ämbetet tillkallade sakkunniga, professorn E. Wolff, anmält skiljaktig mening och hävdadt, att såsom kompetensfordran för föreståndaren borde hava föreslagits en fullgod utbildning i kri-

minalteknik i analogi med vad som vore stadgat exempelvis för föreståndaren för statens rättskemiska laboratorium och statens veterinärbakteriologiska anstalt.

Förutom föreståndarbefattningen skola vid anstalten vara inrättade tjänster i enlighet med i förslaget framlagd personalstat. Personalbehovet anses till en början kunna begränsas till 31 personer jämte 2 städerskor.

I det följande vill jag uppehålla mig vid *motiveringen* till de nu skisserade delarna av förslaget. Därefter vill jag slutligen upptaga förslagets kostnadsberäkningar till behandling.

Beträffande till en början anstaltens verksamhetsområde anläggas ämbetet följande allmänna synpunkter.

I frågan huru gränsdragningen gentemot statens rättskemiska laboratorium samt övriga tidigare omnämnda, under medicinalstyrelsens överinseende stående anstalter borde ske, framhåller ämbetet såsom sin mening, att undersökningar, vilka fölle inom eller tangerade den medicinska vetenskapen (eller sålunda serologiska, toxikologiska, farmakologiska, fysiologiska och anatomiska undersökningar) borde i allt väsentligt liksom hitintills utföras å sistnämnda institutioner, och alltså endast en del mindre omfattande, kemiska undersökningar utföras å den nya institutionen.

Vad anginge de kriminaltekniska undersökningar, vilka för polismyndigheternas räkning verkställdes å statens provningsanstalt, statens elektriska inspektion och sprängämnesinspektionen, torde flertalet av dessa undersökningar vara av den speciella beskaffenhet, att de i fortsättningen lämpligare borde utföras å den ifrågasatta nya institutionen. Att uppställa någon generell regel jämväl i fråga om arbetsfördelningen mellan dessa senare anstalter och den nya institutionen efter undersökningarnas art syntes emellertid svårigen låta sig göra, utan gränsdragningen torde få ske från fall till fall, så att den anstalt, som för det särskilda fallet vore bäst försedd med apparatur och representerade den större sakkunskapen, anförtroddes undersökningen. Med avseende å statens provningsanstalt torde detta komma att innebära, att åt densamma allt framgent borde överlämnas att utföra exempelvis sådana undersökningar, som erfordrades för att bestämma, om en företedd vara borde klassificeras på det ena eller andra sättet. Givet torde emellertid vara, att polismyndigheterna ute i orterna icke skulle behöva hålla reda på en dylik uppdelning av de olika institutionernas kompetensområden, utan även ifråga om de fall, som här avsåges, skulle den nya institutionen tjänstgöra som en »clearingcentral», å vilken det alltså skulle ankomma att bestämma, varifrån expertis i de särskilda fallen skulle införskaffas. Blott för det fall, där det låge i öppen dag, att viss annan myndighet skulle handlägga ärendet, borde hänvändelse ske direkt till denna. Sålunda borde såsom hitintills polismyndigheterna insända alla prov för bestämmande av alkoholhalt i blodet hos människor direkt till statens rättskemiska laboratorium.

I detta sammanhang torde böra till behandling upptagas frågan om sammanförande med den ifrågasatta institutionen av centralbyrån för fingeravtryck samt tidningen »Polisunderrättelser». Vid dessa två institutioner bedreves, såsom tidigare framhållits, en för hela rikets polisiväsende gemensam verksamhet, som främst avsåge uppspårandet av brottslingar. För sådant ändamål betjänade sig de båda institutionerna huvudsakligen av tekniska hjälpmedel. Deras verksamhet vore följaktligen av kriminalteknisk natur, och vad särskilt centralbyrån anginge, finge erinras, att vid denna tillämpades en av den

kriminaltekniska vetenskapens viktigaste grenar, nämligen daktyloskopin. Av skäl, som tidigare framhållits, borde därför den vid dessa båda institutioner bedrivna verksamheten stå i intim kontakt med övrigt centralt kriminaltekniskt arbete. Därest en central anstalt för kriminaltekniska undersökningar komme till stånd, syntes i densamma på nu anförda grunder böra uppgå också centralbyrån för fingeravtryck samt tidningen »Polisunderrättelser».

Av enahanda skäl, som de nyss anförda, torde den nya institutionen böra få övertaga jämväl övriga för riket centrala register, som fördes vid statspolisavdelningen i Stockholm.

På sätt omförmälts, utövades, ehuru i regel i synnerligen blygsam omfattning, av de olika polismyndigheterna viss kriminalteknisk verksamhet. Det syntes ämbetet uppenbart, att de anordningar, som i polisdistrikten funnes för sådant ändamål vidtagna, borde, i den omfattning omständigheterna sådant påkallade, vidmakthållas, och att varje polisdistrikt även efter den nya institutionens tillkomst skulle, i den mån hos detsamma funnes att tillgå härför erforderliga tekniska hjälpmedel och sakkunnig personal, verkställa brottsplatsundersökningar och, i enklare fall, bearbeta därstädes insamlat material.

Enligt vad erfarenheten visat, vore det emellertid mången gång av stor betydelse, att vid inträffade förbrytelser brottsplatserna genast bleve undersökta av kriminaltekniska experter för tillvaratagande av spår efter brottslingarna samt för att tillvägagångssättet vid brotten skulle kunna riktigt rekonstrueras. I den mån därför erforderlig kriminalteknisk expertis icke funnes att tillgå inom de olika polismyndigheterna, torde lämpligen personal från den nya institutionen böra anlitas. Då det vore av synnerlig vikt, att densammas verksamhet icke till någon del finge emot sig ens skenet av ställningstagande för någondera parten, torde dock personal, som direkt för institutionens räkning verkställde dylika brottsplatsundersökningar, icke få anordna några polisförhör utan endast inhämta för det rent tekniska undersökningsarbetet erforderliga upplysningar. I den mån den nya institutionen — till vinnande av rationalisering i arbetet — för Stockholms vidkommande övertoge arbetsuppgifter, som å andra orter alltjämt ombesörjdes av den lokala polismyndigheten, borde statsverket erhålla gottgörelse därför från Stockholms stad antingen enligt taxa, som fastställdes av Kungl. Maj:t, eller enligt grunder, varom överenskommelse träffades mellan Kungl. Maj:t och Stockholms stad.

Vidkommande spörsmålet vilka som skola äga påkalla biträde av anstalten samt rörande ersättning därför anför ämbetet följande.

Givet är att en institution av beskaffenhet, som den här skisserade, hade att tillhandahålla expertis i främsta rummet på begäran av polis- och åklagarmyndighet samt domstolar ävensom eljest i förekommande fall på begäran av offentlig myndighet.

Mera tveksamt syntes vara, huruvida institutionen skulle hava att lämna biträde jämväl på framställning av enskild person eller enskilt företag. Svaret på denna fråga syntes vara avhängigt av ändamålet med institutionen, vilket ju vore att sätta samhället i stånd att genom sina härför verkande organ bättre än tillförne reagera emot brott. Institutionens verksamhet måste givetvis på den grund för att rätt kunna fylla sin uppgift till alla delar vara inriktad därpå, och något utrymme för andra slag av undersökningar än kriminaltekniska dylika syntes därför ej för det närvarande böra ifrågasättas. Vid sådant förhållande torde något giltigt behov att anlita institutionen icke före-

ligga för de enskildas del, enär dessa för dylika undersökningars utförande kunde och borde påkalla biträde av polis- eller åklagarmyndigheterna, i den mån undersökningen rörde brott, varmed dessa hade att taga befattning. Vid övriga brott, vilka ju regelmässigt vore relativt ofarliga, och där frågan relativt sällan torde erhålla aktualitet, öppnade sig alltid möjligheten för part att i enlighet med bestämmelserna i lagen den 7 juni 1934 om bevisning genom sakkunnig genom domstolen anlita institutionen för erhållande av nödig kriminalexpertis. — Expertis i mål, däri endast målsägare kunde föra talan, syntes icke böra tillhandahållas kostnadsfritt utan ersättning därför utgå till institutionen jämlikt i lagen den 7 juni 1934 fastställda grunder.

Med avseende å anstaltens organisatoriska ställning yttrar ämbetet följande.

Den nya institutionen skulle, enligt vad nyss sagts, komma att betjäna, förutom domstolarna, landets samtliga polismyndigheter ävensom övriga offentliga myndigheter. Den bleve således att likställa med de särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet, vilka redan funnes inrättade i Stockholm med stöd av 4 § och 8 § tredje stycket polislagen och för vilka Stockholms polisdistrikt åtnjote full ersättning av statsmedel i enlighet med bestämmelserna i 15 § 1 stycket samma lag.

Vad den nu ifrågasatta institutionen beträffade, vore det uppenbarligen av stor betydelse, att den vid densamma tjänstgörande personalen med avseende å undersökningarna icke ställdes i något subordinationförhållande till institutionens uppdragsgivare. Iakttoges icke detta, utan institutionen inlemmades i den egentliga polisorganisationen, kunde för den stora allmänheten dess verksamhet komma att framstå såsom icke fullt objektiv och opartisk och dess utlåtanden icke tillerkännas lika stort värde, som om de avgivits av en fristående institution. Det vore således av vikt, att institutionen erhöle en självständig ställning.

Att emellertid, såsom kunde ifrågasättas, göra densamma till ett rent statligt verk och följaktligen avskära den från allt samband i organisatoriskt hänseende med nuvarande polisorganisation vore emellertid icke behövt och torde knappast vara lämpligt. I förbigående kunde erinras, att en dylik anordning förutsatte en ändring av gällande polislag, enligt vilken särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet skulle ombesörjas av det polisdistrikt, Konungen bestämde. Om sålunda vissa formella hinder kunde resas mot institutionens anordnande som ett statligt ämbetsverk, talade även verkliga saksäl mot en sådan anordning. Därigenom att institutionen finge bibehålla visst samband med Stockholms polisorganisation, öppnades nämligen större möjlighet att förvärva särskilt de för undersökning å brottsplatserna lämpligaste arbetskrafterna liksom även att låta en person, som befunnas ej motsvara skäligen anspråk, återgå till den anställning utanför institutionen, där han befunnits lämplig och skicklig. Institutionen borde sålunda erhålla en fristående ställning men i övrigt anordnas i överensstämmelse med polislagens bestämmelser rörande för rikets polisväsende gemensamma anordningar.

I personalfrågan meddelas i förslaget till en början följande uppgifter angående den personalstyrka, som sysselsattes vid statens centralbyrå för fingeravtryck, vid kriminalavdelningens signalementskontor samt vid tidningen »Polisunderrättelser».

Å centralbyrån tjänstgjorde en kriminalkommissarie, en kriminalöverkonstapel och tre kriminalkonstaplar samt på sistone även ett kvinnligt biträde.

vilket dock icke innehade någon fast plats å byrån. Vid *signalementskon-toret* sysselsattes en kriminalöverkonstapel å laboratoriet samt en kriminal-överkonstapel för fotografering. Personalen vid *tidningen Polisunderrättelser* utgjordes av fyra kvinnliga biträden, varav en i femtonde lönegruppen och tre i sjunde lönegruppen å Stockholms stads lönestat, samt av en pensionerad polisman med ett årligt arvode av 1,800 kronor, bland annat för arbetet med tidningens distribution. Tredje polisintendenten, vilken enligt vad förut nämnts, fungerade såsom ansvarig utgivare för tidningen, åtnjöte därför ett arvode av 2,040 kronor om året. Dessutom ombesörjdes städningen av lokalerna av särskilt anställd kvinnlig personal.

Fortsättningsvis lämnar ämbetet följande redogörelse för de principi-ella synpunkter, som enligt ämbetets mening böra anläggas på frågorna om personalens kvalifikationer och personal-behovet.

Den tilltänkta institutionens personalbehov komme givetvis att främst bero dels på arten och beskaffenheten av de begärda undersökningarna dels på i vilken omfattning det kunde förväntas, att institutionen komme att tagas i anspråk för undersökningars utförande. Till ledning i förstnämnda hänseende kunde tjäna de av vice häradshövdingen Kosti Vasa uti Nordisk kriminalteknisk tidskrift, 1936, nr 10, lämnade uppgifterna angående den finska kriminalcentralens verksamhet. En av den norske rättskemisten Ch. Bruff upprättad statistik över de i Norge under tidsperioden 1927—1936 av honom utförda kriminaltekniska undersökningarna (intagen i nr 7 för år 1937 av samma tidskrift¹) torde även vara av intresse därvidlag. Vad så beträffade frågan, vilken inverkan inrättandet av den nya institutionen kunde komma att få på frekvensen av ansökningarna om erhållande av kriminalteknisk expertis, visade erfarenheterna från utlandet — såsom ock varit att förvänta — att frekvensen så gott som oavbrutet varit i stigande år från år. Sålunda framginge av Bruffs statistik, att medan de av honom verkställda kriminaltekniska undersökningarna under tidsperioden 1916—1926 voro 1,869 till antalet, de under den därpå följande tioårsperioden voro 4,574 stycken, samt av Kosti Vasas redogörelse för de finska förhållandena, att undersökningarnas antal stigit, å kriminallaboratoriet från 93 begynnelseåret 1926 till 840 år 1935, och å signalementsbyrån från 50 år 1926 till 807 år 1935.

För den ifrågasatta institutionens del komme förhållandet att i viss mån bliva enahanda. Nu angivna förhållanden torde måhända anses böra föranleda därtill, att personalstyrkan under de första verksamhetsåren hölles vid en jämförelsevis låg numerär för att med de följande åren successivt utökas i takt med arbetsbördan. Däremot syntes heller intet vara att erinra, blott personalstyrkan redan från början bleve av den storlek, som krävdes — utöver för verkställande av begärda undersökningar — dels för att arbetsorganisationen, såsom oundgängligt vore, snabbt skulle kunna genomföras, och dels med hänsyn till att omfattande register måste upprättas, vilket senare arbete helt visst bleve av synnerligen tidsödande natur. Erforderlig vetenskaplig personal torde dock icke böra anställas till något väsentligt mindre antal än som kunde komma att vara behövt för institutionens verksamhet under de fem första åren. Denna senare personal torde nämligen under dessa år komma att få en relativt större arbetsbörda än den övriga delen av personalen, enär denna under angivna tidrymd syntes komma att vara i behov av

¹) Bifogad handlingarna.

handledning och undervisning från de vetenskapligt skolades sida i betydligt större utsträckning än sedermera. Därtill komme, att institutionen med till visshet gränsande sannolikhet kunde antagas redan i begynnelsen komma att anlitas i en relativt stor utsträckning, då, såsom ovan framhållits, ett mycket stort antal kriminaltekniska undersökningar tidigare ej blivit verkställda, enär kostnadsskäl lagt hinder i vägen därför. Ifråga om personalbehovet måste vidare beaktas, att åtminstone av åklagare- och polismyndigheter begärda undersökningar regelmässigt vore av synnerligen brådskande natur, och därför måste omgående verkställas, ett förhållande som medförde, att arbetet vid institutionen, försåvitt kravet på snabbhet i rättskipningen vederbörligen skulle kunna tillgodoses, icke finge utspridas på längre tidsperioder, vilket eljest kunnat åstadkomma en i det närmaste likformig arbetsbörda under alla tider av året. Personalen måste därför uppenbarligen erhålla så stor numerär, att nu anförda synpunkter bleve tillgodosedda. Skulle det komma att visa sig, att personalen därigenom vissa tider på året icke finge full sysselsättning med verkställandet av begärda utredningar, torde den icke vetenskapligt utbildade delen av densamma under sådana tidsperioder bliva fullt sysselsatt med att upplägga nya och fullständiga befintliga registraturer, på vilkas utförlighet det vore i hög grad beroende, i vad mån tillfredsställande resultat skulle kunna uppnås av institutionens på identifiering riktade verksamhet. För de vetenskapligt skolade inom institutionen återigen skulle på detta sätt tillfälle erbjuda sig till forskning och vidare studier i kriminaltekniken.

Med hänsyn till arten och beskaffenheten av de undersökningar, som inom institutionen komme att utföras, vore det, såsom redan antytts, och såsom de sakkunniga enhälligt framhållit, oundgängligen nödvändigt, att vid densamma i viss utsträckning bleve anställd vetenskapligt utbildad personal. I övrigt syntes den manliga personalen lämpligen böra rekryteras från kriminalpolis-kåren. Till ojämförligt största delen torde undersökningarna komma att ske på begäran av åklagare- och polismyndigheterna, och det vore uppenbarligen redan på denna grund av stor betydelse, att åtminstone den icke vetenskapligt utbildade personalen — förutom fallenhet och intresse för kriminalteknik — ägde god förtroenhet med kriminalpolisens arbetsmetoder och övriga arbetsförhållanden. Särskilt gällde detta i de fall, där undersökningar måste företagas å brottsplatsen. Till denna sakliga synpunkt komme en mera formell sådan. Såsom ovan framhållits, borde den ifrågasatta institutionen erhålla viss anknytning till polisväsendet på grund av bestämmelserna i 8 § tredje stycket lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket. Till följd därav syntes det lämpligt, att, såsom statsmakterna med nyssberörda lagstiftning uppenbarligen åsyftat, vid en institution sådan som den förevarande personal med sedvanlig polisutbildning komme till användning i den utsträckning, detta låte sig göra. Detta vore ju för övrigt förutsättningen för att personalen, i händelse av institutionens nedläggande skulle kunna återgå till verksamhet inom polisdistriktet liksom även för att den cirkulation av personalen, som kunde vara betingad av utbildnings- eller andra därmed jämförliga skäl, också skulle kunna äga rum.

De tillkallade sakkunniga hade såsom sin åsikt framhållit, att det redan från början komme att vid institutionen föreligga behov av åtminstone två vetenskapligt utbildade tjänstemän. Av dessa syntes den ena böra ges ställningen av laborator och den andra placeras som assistent. Övrig personal torde på grunder, som tidigare anförts, böra kommenderas till institutionen från kriminalpolis-kåren i Stockholm. I första hand syntes därvid böra komma i fråga den å den nuvarande centralbyrån samt å kriminalpolisens signalementskontor tjänstgörande personalen, som ju med hänsyn till denna sin tjänst-

göring torde få anses vara särskilt lämplig att sysselsättas vid den nya institutionen. Av enahanda skäl borde till densamma knytas den kvinnliga personal, som nu tjänstgjorde vid Polisunderrättelser. Även i övrigt syntes, såsom förut antytts, rekryteringen böra ske med hänsyn tagen huvudsakligen till vederbörandes fallenhet och intresse för samt kunskaper i kriminalteknik.

Efter denna redogörelse övergår ämbetet till en undersökning av personalbehovet. Därvid föreslår ämbetet, att för nedbringandet av lönekostnaderna i görligaste mån kvinnlig arbetskraft bör komma till användning. Vidare förutskickar ämbetet, att beräkningarna av den erforderliga personalstyrkan, såvitt jämförelser ej kunde göras med nuvarande förhållanden, till huvudsaklig del måste grunda sig på sannolikhetskalkyler. Beräkningarna hade emellertid — framhåller ämbetet — gjorts i underkant, varjämte ämbetet understryker, att enligt ämbetets förmenande en ökning av den föreslagna personalstyrkan kunde komma att visa sig erforderlig inom en jämförelsevis begränsad tidrymd. Tydligt vore ock, att personalstyrkans fördelning på de olika avdelningarna icke vore att betrakta såsom definitiv utan att temporär förflyttning av personal från en avdelning till en annan givetvis kunde komma att visa sig nödvändig på grund av förskjutningar i arbetsbördan.

I likhet med de sakkunniga anser överståthållarämbetet, att personalbehovet vid institutionen — utöver föreståndaren samt de två för den tekniska avdelningen vetenskapligt skolade fackmännen — bör fastställas på följande sätt.

För *kansliet* (med bibliotek och museum): en kriminalkonstapel för registratorsgöromål, tre kvinnliga biträden, varav två för biblioteks- och stenografigöromål och ett för skrivarbete, samt en vaktmästare.

För *tekniska avdelningen* (vilken avdelning borde förestås av laboratorn och där likaledes assistenten borde vara placerad): två kriminalöverkonstaplar, två kriminalkonstaplar och ett verkstadsutbildat biträde.

För *avdelningen för polisunderrättelser*: såsom föreståndare en kriminalöverkonstapel samt såsom personal i övrigt tre kvinnliga biträden.

För *signalementsavdelningen*: såsom föreståndare en kriminalöverkonstapel samt såsom personal i övrigt en kriminalöverkonstapel och tre kriminalkonstaplar ävensom två kvinnliga skrivbiträden.

För *registraturavdelningen*: såsom föreståndare en kriminalöverkonstapel samt såsom övrig personal tre kriminalkonstaplar ävensom två kvinnliga biträden för skrivgöromål.

Såsom en för de tre sistnämnda avdelningarna gemensam föreståndare närmast under föreståndaren för institutionen skulle tjänstgöra en kriminalkommissarie. — Personalen skulle sålunda inalles komma att bestå av 31 personer. Till jämförelse nämnes, att enligt uppegift vid den motsvarande institutionen i Finland, den s. k. kriminalcentralen, funnes anställda 24 befattningshavare.

Till närmare belysning av de olika tjänstemännens åligganden anför ämbetet följande.

Till registrator vid *kansliet* hade föreslagits en manlig befattningshavare, enär det bleve på registratorn, som det säkerligen många gånger psykiskt påfrestande uppdraget att packa upp de till institutionen insända föremålen skulle ankomma. Av de på *tekniska avdelningen* placerade överkonstaplarna vore den ene avsedd att användas för de undersökningar, vilka enligt vad tidigare föreslagits skulle överflyttas från stockholmspolisens signalementskontor till den nya institutionen. Den återstående överkonstapeln liksom de två konstaplarna skulle tillhandagå de olika polismyndigheterna med brottsplatsundersökningar samt i övrigt biträda med laboratoriearbetena inom institutionen. Säsom föreståndare för avdelningen för *polisunderrättelser* hade placerats en manlig befattningshavare i kriminalöverkonstapels grad. För närvarande upprätthölles denna syssla av en kvinnlig befattningshavare, vilken emellertid redan uppnått pensionsåldern. Det hade visat sig angeläget, att för redigeringen av »Polisunderrättelser» kunna disponera en dugande person med praktisk erfarenhet från kriminalpolisarbetet. Att placera en ny innehavare av befattningen i lägre löneställning än som polisöverkonstapel torde, med hänsyn till befattningens vikt, icke böra ifrågakomma. I motsatt fall skulle dugande innehavare icke kunna under längre tid bibehållas i tjänsten utan komma att lämna den för befordran till överkonstapelstjänst på annan avdelning inom polisverket. Säsom ansvarig utgivare av tidningen borde institutionens föreståndare fungera. Av de vid *signalementsavdelningen* tjänstgörande överkonstaplarna skulle den ene utföra för Stockholms polisdistrikt erforderlig kriminalfotografering. Enligt vad förut föreslagits skulle nämligen ombesörjandet därav överflyttas från stockholmspolisens signalementskontor till signalementsavdelningen vid den tilltänkta institutionen. För de övriga göromålen vid sistnämnda avdelning skulle alltså finnas att tillgå, förutom ovannämnde kommissarie, sex personer, vilka senare uteslutande hade sitt arbete förlagt till densamma. I jämförelse med den personalstyrka, som för närvarande omhänderhade sist åsyftade göromål, innebure detta visserligen en ökning, men därvid vore att märka, dels att arbetsbördan å signalementskontoret för närvarande vuxit därefter, att det endast vore en tidsfråga, när ytterligare personal måste anställas, dels ock att kommissarierna vid den nya institutionen skulle tjänstgöra säsom en för icke blott dess signalementsavdelning utan även institutionens avdelning för polisunderrättelser och *registraturavdelningen* gemensam föreståndare. Vad beträffade verksamheten vid den sistnämnda avdelningen, så torde det böra ankomma på institutionens ledning att närmare bestämma vilka registraturer, som lämpligen borde föras vid avdelningen. Helt allmänt finge ämbetet här, säsom tidigare gjorts i annat sammanhang, endast hänvisa till vikten för spaningsarbetets del därav, att utförliga registraturer skyndsamt bleve upprättade, att de särskilda registraturerna dag för dag i erforderlig omfattning kompletterades med nya uppgifter samt att, så snart behov därav visade sig, nya registraturer upplades vid sidan om de gamla. För detta tidsödande arbete torde den föreslagna personalstyrkan komma att visa sig väl behöflig. — Det hade i det föregående föreslagits, att vid institutionen skulle närmast under föreståndaren för institutionen tjänstgöra jämväl en polisman av *kriminalkommissaries* grad säsom gemensam föreståndare för avdelningen för polisunderrättelser, signalementsavdelningen och registraturavdelningen. Vad beträffade behovet av en sådan befattningshavare, ville ämbetet framhålla, att verksamheten vid dessa tre avdelningar i stor utsträckning torde komma att angå spörsmål, vilkas lösande krävde icke blott ingående och mångårig erfarenhet rörande kriminalpolisspaningsarbetet utan ock förmåga av och vana vid självständigt handlande. Kravet på en sådan gemensam avdelningsföreståndare torde alltid med styrka

göra sig gällande; och det bleve oefftergivligt, därest Kungl. Maj:t icke skulle vara bunden att såsom föreståndare för institutionen anställa jurist med praktisk poliserfarenhet.

Vid beräkningen av de närmaste årens personalbehov har ämbetet uttryckligen förutsatt, att institutionens arbetsuppgifter begränsades, på sätt ämbetet i förslaget angivit. Därigenom skulle institutionens verksamhetsområde ock komma att erhålla en omfattning, som i stort sett överensstämde med de i sådant hänseende av de hörda myndigheterna framförda önskemålen.

I detta sammanhang torde jag lämpligen få fästa uppmärksamheten på den förutnämnda till överståthållarämbetet överlämnade ansökningen från föreningen Sveriges landsfiskaler angående tillhandahållande åt rikets samtliga fjärdingsmän av tidningen »Polisunderrättelser».

Härutinnan anfördes av föreningen i skrivelse den 14 december 1936 i huvudsak följande.

I sammanhang med några under år 1936 särskilt uppmärksamade brottmål hade polisväsendet på landsbygden utsatts för klander i tidningspressen. Även om angreppen kommit att sikta betänkligt över målet, torde man dock icke kunna avfärda kritiken såsom i allo oberättigad. De enskilda polismännen kunde emellertid icke lastas för det negativa spaningsresultatet, då de i allmänhet nedlagt ett både intresserat och energiskt arbete. Felet torde i stället vara att söka i de brister, som vidlåde själva organisationen för polismyndigheternas spaningsverksamhet. För att söka åstadkomma rättelse därutinnan ville föreningen framhålla angelägenheten av, att fjärdingsmännen försåges med tidningen »Polisunderrättelser», varur de själva kunde inhämta kännedom om efterlysta personer och dessas signalement. Som nu vore fallet, komme tidningen i fråga endast ett fåtal fjärdingsmän tillhanda. För landsfiskalerna vore det självfallet omöjligt att dag för dag göra avskrift av efterlysningarna och distribuera dessa till fjärdingsmännen. Även om ett sådant underrättelsesystem vore praktiskt genomförbart, skulle likväl aldrig de efterlystas porträtt på detta sätt kunna överföras. Att tillgången till goda fotografier av de efterlysta vore spaningsarbetets främsta hjälpkälla, vore dock alltför känt för att särskilt behöva framhållas.

Föreningen vore fast förvissad om att spaningarna efter efterlysta personer aldrig kunde nå önskvärd effektivitet, så länge de underlydande polismännen vore betagna möjligheten till dagligt studium av »Polisunderrättelser». Föreningen ansåge sig därför både i eget och det allmännas intresse skyldig att påkalla rättelse i påtalade missförhållande och dristade sig i anslutning därtill hemställa om vidtagande av åtgärder, varigenom »Polisunderrättelser» för framtiden komme att översändas till samtliga fjärdingsmän i riket, såväl ordinarie som extra.

I häröver avgivet utlåtande den 6 februari 1937 uttalade *överståthållarämbetet*, att den i framställningen berörda frågan borde upptagas till övervägande i samband med den av ämbetet tidigare föreslagna utredningen rörande inrättande av kriminaltekniskt laboratorium.

Genom remissresolution den 5 maj 1937 beslöt Kungl. Maj:t, att handlingarna i nu berörda ärende skulle överlämnas till ämbetet för att av ämbetet tagas i övervägande vid utredningen.

Jag övergår härefter till den del av ämbetets förslag, däri ställning toges till spörsmålet om utökning av upplagan av »Polisunderrättelser». Under samtidig anmälan, att beräkningen av den förevarande anstaltens personalbehov skett under hänsynstagande till landsfiskalsföreningens framställning, anför *ämbetet* i detta ämne i huvudsak följande.

Alltsedan år 1877, då den 1 juni genom ett kungl. cirkulär förordnades, att under Stockholms polisstyrelses inseeende i enlighet med de av överståthållarämbetet föreslagna grunder skulle utdelas »tryckta polisunderrättelser», hade »Polisunderrättelser» tryckts och utgivits i Stockholm, under senare tid med tredje polisintendenten såsom ansvarig utgivare. Bestridandet av de därav föranledda kostnaderna hade skett med statsmedel. Tidningen trycktes å ett tryckeri i Stockholm. Av dess dagliga upplaga, som utgjorde 2,000 exemplar, distribuerades för närvarande varje dag 1,957 exemplar till åklagare och polismyndigheter, däribland till 514 fjärdings- och polismän å landsbygden. Antalet sådana polismän, som icke tillhandahölles publikationen, utgjorde enligt meddelanden från samtliga landsfogdar cirka 1,900. Det skulle sålunda vid ett bifall till framställningen vara erforderligt, att tidningens upplaga i det närmaste fördubblades.

Flertalet landsfogdar hade i sina till ämbetet avgivna yttranden i ärendet angående den ifrågasatta institutionen för kriminaltekniska undersökningar omvittnat behovet och understrukt önskvärdheten av att tidningen tillhandahölles samtliga fjärdingsmän i riket, i samband varmed de framhållit, att de fördelar i fråga om spaningsarbetet, som därigenom komme att uppnås, säkerligen uppvägte olägenheten av den med en utökning i sådan omfattning av tidningens upplaga förenade kostnadsstegringen. Alternativt hade ifrågasatts, huruvida icke, för den händelse statsfinansiella skäl absolut finge anses lägga hinder i vägen för en dylik ökning av tidningens upplaga, i allt fall särtryck av tidningen, upptagande allenast efterlysningar med fotografier och signalement samt avlysningar, kunde med kortare tidsintervaller, förslagsvis en vecka, utdelas till samtliga fjärdingsmän, som icke erhöles tidningen.

Ett bifall till den underdåniga framställningen skulle medföra en betydande kostnadsökning. Enligt av tryckeriet lämnad uppgift torde tryckningskostnaderna, vilka jämte klichékostnaderna för närvarande belöpte sig till cirka 40,000 kronor om året, i sådant fall komma att stiga med cirka 12,000 kronor om året. Därest i stället den ifrågasatta ökningen, såsom alternativt föreslagits, inskränktes till ett särtryck med ett nummer i veckan, skulle ökningen av tryckningskostnaderna komma att stanna vid cirka 1,050 kronor om året, därest tidningen gäves två sidors innehåll, och vid omkring 1,560 kronor, om den komme att omfatta fyra sidor. Någon utökning av personalen torde däremot i intetdera fallet bliva nödvändig, därest blott, till förhindrande därav, att tidningens expediering genom ökningen av upplagan försenades, vissa rationaliseringsåtgärder vidtoges, såsom anskaffande av en adresseringsmaskin för underlättandet av personalens arbete med expedieringen av tidningen.

Ämbetets yttrande utmynnar i ett tillstyrkande av bifall till den föreliggande framställningen.

Utredningens senare avsnitt upptages av beräkningar av kostnaderna för den planerade anstalten.

Beträffande *personalkostnaderna* innehåller förslaget i huvudsak följande.

Föreståndaren föreslås böra erhålla en med de närmast jämförbara föreståndarna för statens rättskemiska laboratorium och statens veterinärbakteriologiska anstalt likvärdig lönegradsplacering eller sålunda lön svarande mot lönegraden 30 i avdelning B av den för statens ordinarie ämbets- och tjänstemän för närvarande gällande löneplanen. Till jämförelse nämnes, att chefen för statens provningsanstalt åtnjuter lön enligt avdelning A samma löneplan, lönegrad 2.

Laboratorn anses med hänsyn till arbetets art och omfattning böra placeras i en löneställning, motsvarande lönegraden 26 (avdelning B), varigenom han skulle komma att åtnjuta enahanda löneförmåner som laboratorerna vid statsanstalterna i allmänhet.

Till *assistenten* och *det verkstadsutbildade biträdet* beräknas — i överensstämmelse med vad som regelmässigt gäller för assistenter och tekniska biträden vid motsvarande statliga anstalter — årliga arvoden, till assistenten med 4,500 kronor och till biträdet med 3,000 kronor.

Som *vaktmästare* borde anställas en pensionerad polisman, varigenom kostnaden för vaktmästarbiträde tillsvidare kunde begränsas till ett årligt arvode av 1,800 kronor.

Vidkommande den *kvinnliga personalen* föreslås — med hänsyn till att för institutionens del behov föreläge av två skrivbiträden, som båda vore kunniga i stenografi, samt av ytterligare ett som dessutom behärskade språken engelska, franska och tyska — att vid institutionen borde inrättas tre tjänster med sådan lönegradsplacering, att väl kvalificerade sökande kunde erhållas. Vidare borde beaktas, att även å signalements- och registraturavdelningarna, där arbetet krävde den yttersta omsorg och stor rutin, kvalificerad arbetskraft måste finnas tillgänglig. Med hänsyn till nu anförda omständigheter anser ämbetet erforderligt, att av de för kvinnlig personal avsedda befattningarna en placerades i löneställning minst motsvarande lönegraden B 9 i det statliga avlöningsreglementet samt minst fyra i löneställning motsvarande lönegraden B 7 i samma löneskala. För övrig skrivpersonal förordas en löneplacering svarande mot skalans lönegrad B 4. I detta sammanhang erinras, att personalen icke under några förhållanden borde äga befogenhet att verkställa kriminaltekniska undersökningar annat än i tjänsten. Meddelades icke ett sådant förbud — uttalas i förslaget — kunde givetvis den situationen uppstå, att vederbörande tjänsteman privat toges i anspråk för undersökning av fall, som antingen varit eller också kunde komma att bli föremål för bedömande jämväl vid institutionen. — För jourhavande ledamoten av styrelsen föreslås ett årligt arvode av 1,000 kronor.

Från institutionens löneanslag anses icke någon ersättning böra utgå till de av institutionens tjänstemän, som till äventyrs anlätades för meddelande av undervisning i polisskolan i ämnet kriminalteknik. Ersättning därför borde i stället utgå av medel, som för sådant ändamål kunde komma att ställas till polisskolans förfogande. Beträffande undervisningen i detta ämne

framhåller ämbetet, att det ur institutionens synpunkt icke torde vara lämpligt, att, för den händelse till föreståndare utsåges person med kriminalteknisk utbildning, denne eller eljest laboratorn i någon större utsträckning toges i anspråk därför. Lämpligen borde åt honom icke uppdragas mera än att hålla ett visst mindre antal specialföreläsningar i detta ämne.

Till belysning av lönekostnaderna hänvisar överståthållarämbetet till följande sammanställning.

	Löne-grad	Begyn-nelse-lön	Näst högsta löneklass	Bekläd-nads-bidrag	Dyrtdis-tillägg	Stadens årliga kostnader för befattnings-havarens egen pensionering.
Föreståndaren	(B 30)	10,500	11,460	—	21 % å 8,000:— 17 % där- utöver	1,585 63
<i>Kansliet.</i>						
1 kriminalkonstapel	12	4,620	5,340	240	8 %	1,043 67
1 kvinnlig kontorist	(B 9)	3,144	3,672	—	21 %	516 33
1 kvinnligt kanslibiträde ..	(B 7)	2,832	3,300	—	21 %	462 94
1 kvinnligt kontorsbiträde ..	(B 4)	2,364	2,832	—	21 %	396 81
1 vaktmästare	arvode	1,800	(1,800)	—	21 %	—
2 städerskor	arvode	2,500	(2,500)	—	21 %	262
<i>Tekniska avdelningen.</i>						
1 laborator	(B 26)	8,580	9,540	—	21 % å 8,000:— 17 % där- utöver	1,330 66
1 assistent	arvode	4,500	4,500	—	21 %	—
2 kriminalöverkonstaplar ..	15	11,160	12,888	600	8 %	2,518
2 kriminalkonstaplar	12	9,240	10,680	480	8 %	2,087 34
1 verkstadsbiträde	arvode	3,000	(3,000)	—	21 %	—
<i>Polisunderrättelser.</i>						
1 kriminalkommissarie	21	8,880	10,176	420	8 %	1,437 45
1 kriminalöverkonstapel	15	5,580	6,444	300	8 %	1,259
1 kvinnligt kanslibiträde ..	(B 7)	2,832	3,300	—	21 %	462 94
2 kvinnliga kontorsbiträden	(B 4)	4,728	5,664	—	21 %	793 62
<i>Signalementsavdelningen</i>						
2 kriminalöverkonstaplar ..	15	11,160	12,888	600	8 %	2,518
3 kriminalkonstaplar	12	13,860	16,020	720	8 %	3,131 01
1 kvinnligt kanslibiträde ..	(B 7)	2,832	3,300	—	21 %	462 94
1 kvinnligt kontorsbiträde ..	(B 4)	2,364	2,832	—	21 %	396 81
<i>Registraturavdelningen.</i>						
1 kriminalöverkonstapel	15	5,580	6,444	300	8 %	1,259
3 kriminalkonstaplar	12	13,860	16,020	720	8 %	3,131 01
1 kvinnligt kanslibiträde ..	(B 7)	2,832	3,300	—	21 %	462 94
1 kvinnligt kontorsbiträde ..	(B 4)	2,364	2,832	—	21 %	396 81
			160,732	4,380	21,307: 12	25,914 91

I anslutning till sammanställningen gör ämbetet i huvudsak följande uttalanden.

Lönerna för polistjänstemännen hade beräknats enligt den löneplan, som gällde för de ordinarie befattningshavarna inom Stockholms kommunalstyrelse. Vad beträffade föreståndarens och laboratorns ävensom den kvinnliga skrivpersonalens löner, hade dessa — med hänsyn till att löneplanen för den kategori befattningshavare inom Stockholms kommunalförvaltning, vartill dessa tjänstemän vore att hänföra, komme att korrespondera med den statliga löneskalan — beräknats efter den sistnämnda. — Beträffande kostnaden för *städning* av institutionens lokaler torde densamma ej kunna bestämmas med större noggrannhet än som skett enligt sammanställningen. — I densamma angivna *dyrtidstillägg* av 8 procent utginge för det dåvarande till den egentliga polispersonalen. I fråga om övriga vid överståthållarämbetet anställda befattningshavare, vilka avlönades av kommunen, gällde för det dåvarande, att de erhöle ett tillägg av 21 procent å den del av lönen, som icke överstege 8,000 kronor, samt 17 procent å överskjutande lönebelopp. Storleken av Stockholms stads årliga kostnader för befattningshavarnas egen *pensionering*, för vilka kostnader staden ju författningsenligt jämväl skulle hava ersättning av statsverket, hade angivits med ledning av under hand från Stockholms stads kammarkontor erhållna uppgifter.

I förevarande sammanhang ingår ämbetet på behandling av frågan om sättet att beräkna statsverkets ersättningsskyldighet för löne- och pensionskostnader och anför därutinnan följande.

Då befattningshavarna skulle fylla uppgifter för hela rikets behov, och deras ställning, enligt vad i det föregående framhållits, borde göras i möjligaste mån fristående i förhållande till polisorganisationen i övrigt, syntes befattningarna böra inrättas med stöd av 4 § i polislagen. Vid sådant förhållande torde jämlikt 15 § 1 mom. 1 stycket samma lag skyldighet föreligga för statsverket att årligen betala polisdistriktets faktiska kostnader för avlöning och pensionering. Därest icke överenskommelse träffades med Stockholms stad rörande viss skälig genomsnittsansättning, måste bidraget beräknas från år till år med hänsyn till vilka polismän, som kommenderats att bestrida befattningarna. Hur önskvärd motsatsen än vore, torde det nämligen ej kunna undgås med ombyte av personal, när vederbörande befunnits icke besitta den speciella läggning, som arbetet vid institutionen oeftergivligt krävde, eller omplacering av andra omständigheter visade sig påkallad. Hinder mot sådant ombyte av personal torde icke föreligga, även om polislagens bestämmelser till äventyrs skulle anses böra tolkas sålunda, att befattningshavarna utnämns å just ifrågakomma tjänster, enär tjänstereglementena för befattningshavarna stadgade skyldighet för dessa att inom respektive lönegrad tjänstgöra å befattning, som överståthållarämbetet bestämde. — Ett annat nära till hands liggande sätt för ordnande av den statliga ersättningsskyldigheten för stadens kostnader för befattningshavarnas egen pensionering vore givetvis det, att statsverket, allteftersom befattningshavare, vilka tjänstgjort vid institutionen, pensionerades, bidroge till deras pension med så stort belopp, som svarade emot tidrymden för deras tjänstgöring därstädes i förhållande till deras sammanlagda tjänstgöringstid.

Jag övergår härefter till förslagets *kostnadsberäkningar*.

Till ledning vid bedömandet därav får jag hänvisa till följande av ämbetet åberopade sammanställning.

I. Årliga kostnader.	Kronor.
1) Löner och arvoden (inkl. arvode till jourhavande ledamoten i styrelsen 1,000 kronor)	166,112
Ersättning för pensionskostnader	25,915
Dyrtidstillägg	21,308
	Kronor 213,335
2) Omkostnader	
Hyra (inkl. värme)	25,000
Elektriskt ljus	900
Gas	100
Vatten	300
Laboratorie- och fotografisk materiell	8,000
Kontors- och skrivmaterialier	2,800
Nyanskaffning av apparatur	5,000
Böcker och tidskrifter	5,000
Kostnader för främmande expertis	4,000
Telefon	500
Tryckning av Polisunderrättelser (jämte klichéer 2,650)	52,000
	Kronor 103,600
II. Engångskostnad för institutionens utrustning	163,340
III. Bidrag från Stockholms polisdistrikt.	
1) Två kriminalöverkonstapelslöner (inberäknat dyrtidstillägg, pensioneringskostnader och beklädnadsbidrag)	17,085
2) För kriminalfotograferingsmaterial	2,000
	Kronor 19,085
Summa årliga kostnader under I 1) (213,335 — 17,085)	196,250
» » » under I 2) (103,600 — 2,000)	101,600
	297,850
Häriifrån avgår anslag för centralbyrån för fingeravtryck ...	43,000
» »Polisunderrättelser»	79,000
	122,000
	Summa årlig kostnadsökning kronor 175,850

Till kostnadssammanställningen knyter ämbetet några kommentarer, därvid beträffande engångskostnaderna anföres bland annat följande.

För beräkandet av kostnaderna för anskaffning av erforderliga möbler, arbetsutensilier samt apparatur hade av docenten Söderman uppgjorts en förteckning, slutande på en sammanlagd summa av 158,800 kronor. Priserna hade angivits med ledning av uppgifter, som erhållits från olika firmor i branschen. Självfallet måste i fråga om priserna reservation göras i händelse av fortsatt prisstegring. För den händelse överenskommelse träffades därom, att institutionen jämväl skulle övertaga signalementskontorets verksamhet,

torde institutionen lämpligen böra övertaga kontoret tillhörig apparatur, vilken visserligen medtagits i den av Söderman uppgjorda förteckningen men utan angivande av några inköpspriser. Enligt vad som under hand inhämtats, torde denna sist omnämnda apparatur för närvarande vara värd cirka 4,540 kronor. Den i förteckningen upptagna slutsumman 158,800 kronor måste följaktligen, därest lösen skulle erläggas vid övertagande, ökas med nyssnämnda belopp 4,540 kronor. Skulle någon överenskommelse ej kunna fås till stånd därom, att institutionen skulle övertaga signalementskontorets apparatur, torde förteckningens slutsumma böra ökas med ett belopp, svarande mot kostnaderna för nyanskaffning av sådan apparatur. Vid beräkningen av kostnaderna för anskaffandet av utensilier och apparatur hade förutsatts, att institutionen kostnadsfritt finge övertaga centralbyråns och »Polisunderrättelsers» materiell.

Sedermera har emellertid av docenten Söderman den 20 december 1938 till socialdepartementet överlämnats en med hänsyn till skedda prisstegringar och ändrade förhållanden i övrigt uppgjord ny beräkning av anstaltens utrustningskostnader. Densamma, som slutar på en summa av 220,970 kronor, innefattar följande huvudsakliga poster.

	Kronor.
Möbler och inredning, inklusive registerskåp	76,000
Kontorsapparater	13,400
Adresseringsmaskin för »Polisunderrättelser»	12,000
Spektrografisk utrustning	27,500
Mikroskopisk och mikrofotografisk utrustning	18,450
Optiska analysinstrument	4,500
Kameror och förstöringsapparater	10,550
Fotografisk utrustning, exklusive kameror	3,950
Röntgenanläggning	6,000
Vågar	2,200
Kemiska instrument	5,920
Kemikalier	1,500
Diverse laboratoriemateriell	13,000
Verkstadsutrustning	1,000
Böcker och tidskrifter	25,000
	Summa kronor 220,970

Rörande de i kostnadssammanställningen upptagna årliga kostnaderna yttrar ämbetet följande.

I sammanställningen hade upptagits en post avseende kostnader för *främmande expertis*, enär ju institutionen, därest den gäves en organisation, som föreslagits, ej kunde tillhandahålla all slags kriminalexpertis och på den grund i viss utsträckning måste anlita andra statliga institutioners sakkunskap. Ämbetet hade därvid utgått ifrån, att sådan expertis icke skulle tillhandahållas institutionen kostnadsfritt. Viss ledning för beräkandet av storleken av det därför erforderliga anslaget hade ämbetet ansett kunna erhållas från en av överdirektören Roos af Hjelmsäter meddelad uppgift, att statens provningsanstalt under de fem senaste åren av de olika polismyndigheterna i landet i genomsnitt erhållit cirka 5,000 kronor om året för utförda

kriminaltekniska undersökningar. Då institutionen utöver provningsanstalten endast undantagsvis torde behöva anlita andra anstalter än statens rättskemiska laboratorium, vars undersökningar dock vore kostnadsfria, samt sannolikt flera av de fall, som nu överlämnades till provningsanstalten för undersökning, komme att undersökas å den nya institutionen, syntes ett till 4,000 kronor reducerat belopp böra förslå till ändamålet ifråga. — Det i kostnadsberäkningen upptagna *hyresbeloppet* hade beräknats med hänsyn till att för institutionens verksamhet torde erfordras ett lokalutrymme av åtminstone 1,000 kvadratmeter och under antagande, att institutionen komme att inrymmas i den nya tillbyggnaden till polishuset i Stockholm. I denna tillbyggnad komme nämligen lokaler med ungefär samma ytvidd att inredas, vilka synnerligen väl lämpade sig för en sådan verksamhet, som den, vilken vid institutionen skulle bedrivas. En dylik förläggning av institutionen torde för övrigt bliva oeftergivlig, därest bland institutionens arbetsuppgifter skulle ingå också de, som nu ankomme på stockholmspolisens signalementskontor. Hyran hade preliminärt beräknats efter ett pris av 25 kronor per kvadratmeter.

Vidkommande de i berörda sammanställning anmärkta bidragen från Stockholms polisdistrikt anför ämbetet följande.

Enligt den gjorda kostnadsberäkningen skulle alltså de årliga kostnaderna för löner, arvoden och pensioner uppgå till 213,335 kronor samt omkostnaderna per år belöpa sig till 103,600 kronor eller sålunda 316,935 kronor tillhopa. Emellertid borde Stockholms polisdistrikt, för den händelse den nya institutionen helt övertog verksamheten vid distriktets signalementskontor ersätta institutionen dess kostnader för distriktet tillhandahållen kriminalexpertis och utförd polisfotografering. Då det torde kunna antagas, att efter den tilltänkta institutionens tillkomst inom de olika polisdistrikten redan befintliga kriminaltekniska anordningar icke komme att utvidgas, syntes Stockholms polisdistrikts nu ifrågakomna bidragsskyldighet per år lämpligen ej böra fixeras högre än till ett belopp, motsvarande distriktets nuvarande utgifter för verksamheten vid signalementskontoret. Att bestämma dessa utgifter till den del de över-sköte avlöningen till de två vid avdelningen tjänstgörande överkonstaplarna samt kostnader för inköp av fotografimateriell torde dock svårligen låta sig göra, enär utgifterna i denna del icke funnes särskilt specificerade utan inginge bland de årliga omkostnaderna för kriminalavdelningen. Det kunde dock antagas, att nämnda överskjutande del av utgifterna uppginge till ett jämförelsevis obetydligt belopp. Vid sådant förhållande syntes polisdistriktets årliga bidragsskyldighet till institutionen lämpligen böra bestämmas sålunda, att detsamma dels skulle kostnadsfritt tillhandahålla institutionen två polismän av kriminalöverkonstapels grad dels ock ersätta distriktets kostnader för inköp av fotografimaterial, vilka under de senaste åren uppgått till 2,000 kronor årligen. Ovannämnda båda poster 213,335 kronor och 103,600 kronor skulle alltså minskas med 17,085 respektive 2,000 kronor, vadan 196,250 kronor belöpte å den förra samt 101,600 kronor å den senare posten. Från det sammanlagda beloppet av dessa båda summor, 297,850 kronor, borde emellertid dragas statsverkets kostnader för närvarande för kriminaltekniska undersökningar. I den mån dessa kostnader belöpte å verksamheten vid centralbyrån för fingeravtryck samt tidningen »Polisunderrättelser», komme de under budgetåret 1938/39 att uppgå till 122,000 kronor tillhopa. Den totala kostnadsökningen kunde alltså beräknas till omkring 175,850 kronor för år räknat. För verksamheten under det första året behövde emellertid inga medel anslås vare sig till »nyanskaffning av apparatur» eller till inköp av »böcker och tidskrifter», enär det för institutionens utrustning begärda engångsanslaget

givetvis vore avsett att täcka behovet därav åtminstone intill det andra verksamhetsårets början. Summan av de båda sistberörda posterna uppginge enligt tablån till 10,000 kronor.

Yttranden. Det förevarande förslaget har vid remissbehandlingen principiellt tillstyrkts eller lämnats utan erinran av det övervägande flertalet hörda myndigheter. Detta är sålunda fallet beträffande de yttranden, som avgivits av *länsstyrelserna i Stockholms, Kronobergs, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Örebro, Kopparbergs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län*. Undantagslöst stödjade sig dessa länsstyrelser på tillstyrkande uttalanden i ärendet från landsfogdarna i respektive län.

Till närmare belysning av den ståndpunkt, de nämnda myndigheterna intagit, torde jag få erinra om följande.

Länsstyrelsen i Stockholms län: Även om inrättandet av ett sådant centralt kriminallaboratorium, som i den föreliggande utredningen avsåges, uppenbarligen bleve förenat med en avsevärd kostnad för statsverket, vore länsstyrelsen dock av den uppfattningen, att frågan ur polissynpunkt vore av stor betydelse och ansåge sig länsstyrelsen med hänsyn därtill böra i princip tillstyrka förslaget.

Landsfogden i Stockholms län: Inrättandet av ett för hela rikets polisväsende gemensamt kriminallaboratorium kunde icke nog kraftigt tillstyrkas, och syntes de uti överståthållarämbetets utlåtande angivna riktlinjerna därför vara i stort sett ändamålsenliga.

Länsstyrelsen i Kronobergs län: Behovet av en institution med den organisation, som i utredningen föreslagits, torde få anses trängande, då de möjligheter till erhållande av kriminalexpertis, som för närvarande förefunnes för kriminalpolisen, särskilt på landsbygden, måste anses föga tillfredsställande. Länsstyrelsen finge därför tillstyrka inrättandet av den i utredningen föreslagna institutionen. Mot den föreslagna organisationen av densamma hade länsstyrelsen icke någon erinran.

Landsfogden i Kronobergs län: Den föreslagna institutionen för kriminaltekniska undersökningar torde bliva synnerligen väl ägnad att upphjälpa de påtalade bristerna. Av synnerlig vikt vore, att möjlighet yppades för polismyndigheterna landet runt att från institutionen kunna erhålla kriminaltekniska experter för att på brottsplatser upptäcka och tillvarata spår, som borde bliva föremål för kriminaltekniska detaljundersökningar. Emot institutionens föreslagna såväl yttre som inre organisation vore intet att erinra.

Länsstyrelsen i Malmöhus län: När en centralanstalt med de uppgifter, som angäves i överståthållarämbetets skrivelse, otvivelaktigt skulle bliva till stort gagn för polisverksamheten och överhuvud för rättsordningen, finge länsstyrelsen tillstyrka inrättandet av en sådan anstalt.

Landsfogden i Malmöhus län: Behovet av en anstalt med de i förslaget avsedda uppgifterna vitsordades. Otvivelaktigt finge anses ändamålsenligt, att nuvarande centralbyrån, signalementskontoret och redaktionen för polisunderrättelser samt det enda för hela rikets behov nu existerande polisregistret, nämligen statspolisens centrala brandregister, sammanfördes i en gemensam institution under enhetlig ledning. — Inrättandet av ett för hela riket gemensamt kriminallaboratorium torde bliva till gagn för det därmed åsyftade ändamålet. Nuvarande anordningar för kriminaltekniska undersökningar kunde nämligen icke anses tillfredsställande.

Länsstyrelsen i Örebro län åberopar följande av *landsfogden i länet* angivna yttranden: Behovet av ett statligt kriminallaboratorium hade med åren

gjort sig allt starkare gällande. Domstolarna och polismyndigheterna hade kommit till allt större insikt om vittnesbevisningens svagheter och om det utomordentliga värdet av den tekniska indiciebevisningen. Under de senare åren hade på spårforskningens områden gjorts en mängd nya rön, och snart sagt dagligen gjordes nya framsteg. Därest kampen mot brottsligheten skulle kunna föras med utsikt till framgång, måste möjligheter skapas för polismyndigheterna att till fullo utnyttja de spår, brottslingarna lämnade efter sig. Otvivelaktigt hade många brott förblivit ouppklarade till följd av bristande insikt hos undersökningsledaren om spårens värde för utredningsarbetet och på grund av svårigheten eller omöjligheten att få en tillfyllestgörande vetenskaplig undersökning av det hopsamlade bevismaterialet till stånd. Väl hade åtskilliga mycket goda rättskemiska och rättstekniska undersökningsresultat vunnits hos en del redan existerande både statliga och enskilda institutioner. En stor olägenhet hade emellertid varit, att undersökningsledaren mången gång varit tveksam om, till vilken institution, han lämpligen borde vända sig, för att få den önskade undersökningen utförd. Dessutom förekomme det icke sällan, att samma arbetsmaterial måste undersökas av flera av dessa institutioner, innan det slutgiltiga undersökningsresultatet framkomme. Detta bleve förenat med stor tidsspillan, vilket med hänsyn till den begränsade kvarhållningstiden för anhållna kunde vara till stor olägenhet för utredningsarbetet. På grund därav tillstyrktes livligt, att det ifrågasatta kriminallaboratoriet komme till stånd. — Vad anginge den nya institutionens arbetsuppgifter, syntes desamma vara väl avvägda. Den finska institutionen av ungefär enahanda omfattning hade uppvisat synnerligen vackra undersökningsresultat.

Landsfogden i Kopparbergs län: Den kriminaltekniska undersökning, som verkställdes å brottsplatser inom länet, bestode av, förutom fotografering, skissering och dylikt, tillvaratagandet av spår, som brottslingen kunde ha lämnat efter sig. Undersökningen av dessa spår, som oftast vore ett omfattande arbete, för vilket en dyrbar uppsättning av apparater vore erforderlig, kunde givetvis icke utföras av inom länet tillgänglig kriminalpolis utan måste överlämnas till olika sakkunniga. Då det i dylika fall gällde att få ett spår undersökt så snart som möjligt, vore det av vikt, att undersökningsmaterialet omedelbart översändes för undersökning, och det kunde därvid ofta uppstå tvekan om, vilken sakkunnig, som i det särskilda fallet skulle anlitas. Under sådana förhållanden vore det givetvis av mycket stort värde, om materialet kunde insändas till en gemensam uppsamlingscentral, som omedelbart överlämnade materialet till den, som vore mest skickad att företaga undersökningen. En dylik central komme att få en rik erfarenhet av olika spårs värde och kunde följaktligen i viss mån avgöra, om det översända materialet vore av sådan beskaffenhet, att en undersökning av detsamma kunde ske. — Överståthållarämbetet hade i sitt yttrande anført, att polismyndigheten å landet för närvarande måste taga en viss hänsyn till kostnaderna för expertisundersökningar, när vederbörande landsfiskal eljest kunde befara, att länsstyrelsen icke godkände en av landsfiskalen verkställd utbetalning. Detta kunde givetvis medföra en allvarlig fara för att utredningen icke bleve fullständig och kanske stundom helt missvisande. Genom ett gemensamt kriminallaboratorium, som helt bekostades av statsverket, skulle detta riskmoment försvinna, vilket skulle vara till båtnad för rättssäkerheten. När det gällde grövre brott, hade landsfogden veterligen länsstyrelserna icke anlagt några restriktiva synpunkter i fråga om godkännandet av verkställda utbetalningar i detta avseende, men det kunde givetvis vara av lika stor betydelse, att ett mindre brott bleve klarlagt, ty därigenom kunde en brottsling bliva omhändertagen, som eljest senare skulle göra sig skyldig till ett grövre brott.

Det syntes för den skull vara av synnerligen stor betydelse, att ett för hela riket gemensamt kriminallaboratorium för rättskemiska och rättstekniska undersökningar inrättades. Med vetskap om den stora erfarenhet, som skulle ligga till grund för yttranden från en dylik institution, skulle domstolarna i riket med all sannolikhet tillmäta värdet av dylika undersökningar allt större betydelse i rättegången.

Stark tveksamhet rörande förslaget kommer däremot till synes i de yttranden, som avgivits eller överlämnats av *länsstyrelsen i Södermanlands län*, som bland annat anför följande.

Givetvis vore ur länsstyrelsens synpunkt alla åtgärder att hälsa med tillfredsställelse, varigenom kriminalpolisorganisationen vunne en verklig förbättring. Länsstyrelsen ville icke heller bestrida, att genom överståthållarämbetets förslag en sådan förbättring skulle i vissa avseenden ernås. Dock hade länsstyrelsen icke kunnat undgå att fästa avseende vid de avsevärda kostnader såväl av engångsnatur som sedermera årligen återkommande, vilka enligt förslaget skulle följa av den ifrågasatta reformen. Med utgångspunkt från de framlagda kostnadsberäkningarna och ännu mera från länsstyrelsens uppfattning om de kostnader utöver förslagets beräkningar, som reformen i praktiken kunde väntas komma att föranleda, ansåge länsstyrelsen det böra noga undersökas, huruvida icke det erforderliga beloppet skulle kunna på ett mera fruktbarande sätt användas för kriminalpolisväsendets befrämjande. I en del hänseenden vore länsstyrelsen visserligen enig med överståthållarämbetet därom, att brister finnes i nuvarande organisation. Därvidlag vore emellertid länsstyrelsen angelägen att i anledning av vissa uttalanden i utlåtandet betona, att enligt länsstyrelsens erfarenhet någon anmärkning icke finnes att framställa mot kriminalstatspolisens samarbete med länsstyrelsen och dess förmåga och villighet att på ett effektivt sätt biträda vid sådana kriminalundersökningar, som i länet förekommit. Länsstyrelsen hade icke heller någon erfarenhet av att, såsom i utlåtandet antyddes, godkännanden skulle hava vägrats landsfiskaler eller andra polismyndigheter å utbetalningar för undersökningskostnader, som de ansett erforderliga i kriminalfall.

Det syntes i hög grad ovisst, om de brister, som finge anses vara tillfinnades, icke skulle kunna avhjälpas på ett enklare sätt och för mindre kostnad än enligt förslaget. I utlåtandet säges också, att genom en utbyggnad av nuvarande organisation med därav följande fördelning av uppgifterna på olika, var för sig specialiserade organ, alla slags kriminaltekniska undersökningar skulle kunna utföras vid de offentliga institutioner, som nu anlätades därför. Länsstyrelsen ville tillägga, att det syntes tveksamt, huruvida icke efter för ändamålet erforderlig utbyggnad dessa specialinstitutioner skulle kunna förväntas utföra dylika undersökningar med större noggrannhet och på grundval av större erfarenhet än som kunde förväntas av de två vetenskapsmännen på det nya institutet, vilka uppenbarligen icke kunde vara lika specialiserade på alla förekommande områden. — I vissa punkter ansåge emellertid överståthållarämbetet, att de påtalade bristerna icke kunde avhjälpas med mindre en särskild, under enhetlig ledning stående institution för enbart kriminaltekniska undersökningar inrättades. Även om överståthållarämbetets synpunkter därutinnan skulle vara obestridliga, syntes de dock knappast i och för sig vara av tillräcklig vikt för att kunna utgöra motiv för en nyorganisation av den föreslagna omfattningen. Emellertid finge vidare anföras, att betydelsen av vad som anförts om intim samverkan mellan kriminalverksamhetens olika grenar och om svårigheten i valet mellan olika institutioner icke finge överskattas. En central för åstadkommande av samverkan,

i den mån talet om betydelsen därav kunde anses hava reellt underlag, samt för fördelning av undersökningsuppgifterna på olika redan befintliga institutioner torde kunna anordnas med väsentligt mindre apparat än den föreslagna. Och det syntes uppenbart, att polismännen borde kunna erhålla minst lika grundlig kännedom om kriminalteknikens olika grenar och metoder genom att följa verksamheten vid särskilda speciallaboratorier som genom studier i en gemensam anstalt, där de bland annat icke kunde få någon uppfattning om gränsområdena till den speciella kriminaltekniken.

Rent principiellt finge tilläggas — fortsätter länsstyrelsen — att det kunde hava sina olägenheter att alltför starkt centralisera kriminalpolisverksamheten. Det syntes böra noga övervägas, om icke för det alldeles övervägande antalet fall rent praktiskt ett bättre resultat än enligt förslaget skulle vinnas genom åstadkommande av mera talrik och bättre utbildad personal ute i orterna samt genom denna personals förseende med kompletterande utrustning, där sådan vore av nöden; möjligen borde också samtliga polisdistrikt beredas rätt till ersättning för kriminaltekniska undersökningar. Av ett till länsstyrelsen inkommet yttrande i ärendet ville det vidare synas, som om avsikten skulle vara att ålägga polis- och åklagaremyndigheter *skyldighet* att, utom i visst undantagsfall, för erhållande av erforderlig kriminalteknisk utredning hänvända sig till den föreslagna anstalten. Det vore uppenbart, att en dylik föreskrift — som måhända måste vara en konsekvens av förslagets principer — i många fall skulle medföra ett fördröjande av utredningens resultat med därav följande olägenheter i skilda hänseenden.

Under hänvisning till det anförda förklarar sig länsstyrelsen anse, att innan så stora ytterligare belopp, som i förslaget ifrågasatts, anslås till kriminalpolisverksamheten, ytterligare utredning vore erforderlig, huruvida icke dessa belopp skulle genom väsentlig besänkning av den tillämnade centrala organisationen och ökad medelstildelning till kriminalpolisverksamheten i de särskilda orterna kunna på ett mera effektivt sätt göras fruktbarande för brottslighetens bekämpande och beivrande.

Enligt den av *landsfogden i nämnda län* i särskilt yttrande uttalade meningen kunde nuvarande organisation för kriminalpolisverksamhetens ombesörjande icke anses vara behäftad med andra brister än dem, som hänförde sig till personaltillgång och behov av en viss centralisering, dock icke i den av överståthållarämbetet föreslagna omfattningen. Tillskapandet av en för hela riket avsedd institution för enbart kriminaltekniska undersökningar vore icke av behovet påkallat. Fortsättningsvis anför *landsfogden* bland annat följande.

Vad som vore behöfligt vore, förutom en betydande personalutökning, inrättande snarast möjligt av ett under en särskild kriminalkommisaries föreståndarskap ställt centralorgan för övertagande och utbyggande av de uppgifter, som enligt överståthållarämbetets utlåtande skulle vara tillämnade en avdelning för polisunderrättelser, en signalementsavdelning och en registraturavdelning.

I avstyrkande riktning har *statskontoret* uttalat sig under framhållande av följande.

Statskontoret ville icke förneka, att vår nuvarande polisorganisation kunde lämna en del övrigt att önska i fråga om tidsenliga tekniska anordningar samt nödiga resurser för uppdragandet av brott samt för brottslingarnas upp-

spårande och fällande samt att åtgärder kunde vara påkallade till avhjälpande av förefintliga brister i organisationen. Ämbetsverket måste emellertid ställa sig synnerligen betänksamt inför förslaget att för detta ändamål omedelbart anskaffa och utbygga en särskild anstalt av den art och omfattning, som föreslagits, och med så betydande kostnader för statsverket. I varje fall kunde statskontoret icke finna den utredning, som dittills förebragts, tillräckligt övertygande för att därå skulle kunna grundas ett slutligt ståndpunktstagande i fråga om behovet ur rättssäkerhetens synpunkt av den föreslagna anstalten.

I frågans nuvarande läge kunde statskontoret fördenskull icke tillstyrka, att en kriminalteknisk anstalt inrättades i enlighet med det framlagda förslaget. Ämbetsverket ville ifrågasätta, om icke en förnyad utredning borde komma till stånd, vilken utredning särskilt borde inriktas på att med mindre genomgripande organisatoriska åtgärder och med mindre kostnader för statsverket än som ifrågasatts komma till rätta med de brister, som kunde vidlåda vår nuvarande kriminaltekniska utrustning.

Efter denna översikt av de avgivna yttrandenas allmänna ställning till förslaget vill jag i det följande uppehålla mig vid uttalanden och erinringar, som i desamma kommit till synes rörande förslagets detaljer.

Till en början må därvid erinras, att i fråga om anstaltens organisatoriska utformning vissa mot förslaget avvikande synpunkter framkommit.

Kriminalkommissarien S. Moberg i Göteborg anför i ämnet bland annat följande.

Det kunde starkt ifrågasättas, om det vore ändamålsenligt att pålägga en fristående institution så olikartade arbetsuppgifter, som de föreslagna. Den tilltänkta tekniska avdelningen och signalementsavdelningen syntes hava många beröringspunkter och borde kunna sammanföras till en avdelning och ej givas flera arbetsuppgifter än vad i utlåtandet för dessa avdelningar föreslagits. Arbetet på tidningen »Polisunderrättelser» och registraturavdelningen skulle också kunna sammanföras på en avdelning, enär detsamma i många hänseenden skulle bliva av tämligen lika natur, och fråga vore väl om icke register av flera olika slag kunde uppläggas gemensamt för tidningen och avdelningen. Här åsyftades närmast de för spaningsarbetet så nödvändiga men saknade registren över intagning och frigivning av fångar samt efterlyst gods. — En enklare lösning av spörsmålet vore således, att två nya avdelningar upprättades och inordnades under Stockholms polisverk, eller en *teknisk avdelning*, å vilken skulle läggas de arbetsuppgifter, som i utlåtandet avsetts för den tekniska avdelningen och signalementsavdelningen, samt en *central polisregistratur*, som skulle få till uppgift dels att för Stockholms poliskårs räkning upplägga en motsvarighet till köpenhamnspolisens »generalregistratur», dels ett visst antal för rikets polisväsende avsedda centrala register, dels ock att utgiva tidningen »Polisunderrättelser».

I förevarande sammanhang torde få anmärkas, att *länsstyrelsen i Södermanlands län* i sitt redan berörda yttrande framhåller lämpligheten av att stockholmspolisens signalementskontor brytes ut till en självständig, av statsmedel bekostad avdelning, tillika avsedd för förande av samtliga för kriminalverksamheten erforderliga, centrala register. Måhända — yttrar länsstyrelsen vidare — skulle åt en dylik avdelning kunna anförtros att i fall av tvekan hos polis- eller åklagaremyndigheter mottaga samt vidarebefordra undersökningsföremål till rätt myndighet.

I frågan huru anstaltens verksamhetsområde bör avgränsas i förhållande till andra på området verk samma institutioner gör *landsfogden i Malmöhus län* i huvudsak följande uttalande.

Det vore av synnerlig vikt, att anstalten icke komme att ombesörja andra utredningar än sådana, som den med sin expertis och tekniska utrustning fullt behärskade, och framför allt att man icke underlåte att till annan vetenskaplig institution hänvisa utredningar, vartill den främmande institutionen vore mera sakkunnig eller eljest mera lämpad, ty eljest skulle anstaltens inrättande givetvis innebära en försämring av de nu förefintliga möjligheterna till expertis. Stora fordringar på ej blott vetenskaplig skicklighet utan även självständigt omdöme måste ställas på institutionens föreståndare.

Av de uti betänkandet åberopade statistiska uppgifterna från den kriminaltekniska verksamheten i Finland och Norge framginge, att skriftundersökningar vore de oftast förekommande. Med bestämdhet torde kunna antagas att så skulle bli i förhållandet även här. Erfarenheten visade emellertid, att skriftexpertisen ännu icke nått en sådan utvecklingsgrad, att misstag vore uteslutna; tvärtom hade även här i landet förekommit fall, då erkänt framstående skriftexperter i samma sak kommit till motsatta resultat och att ett bestämt skriftutlåtande bevisligen varit felaktigt. På grund därav kunde möjligen föreligga vissa skäl till betänkligheter mot att dylika undersökningar anförtroddes åt en officiell statsinstitution; utlåtandet finge ju härigenom en officiell prägel, som garanterade dess riktighet, ehuru ett absolut riktigt resultat av utredningen icke alltid kunde förväntas föreligga. Emellertid torde denna olägenhet icke i och för sig böra motivera hinder för institutionen att verkställa skriftundersökningar under förutsättning, dels att undersökningen bedreves med skicklighet och noggrannhet och dels att bestämda utlåtanden icke avgäves i andra fall än där resultatets riktighet vore absolut viss.

Vidkommande spörsmålet vilka som skola äga påkalla anstaltsexpertisen anser sig *landsfogden i Malmöhus län* icke kunna dela överståthållarämbetets uppfattning, att enskilda personer eller enskilda företag ej skulle äga påkalla biträde av den nya institutionen och fortsätter:

Ofta kunde i brottssaker, där allmän åklagare ej finge föra talan, finnas ett berättigat intresse för enskild att erhålla sakkunnigt utlåtande, redan innan han fattade beslut om åtal, exempelvis vid skadegörelse å enskild egendom eller för uppdragande genom skriftexpertis av anonyma författare av smådeskrifter. I dylika fall kunde man icke rimligtvis förvänta, att den enskilde skulle väcka talan om ansvar mot den misstänkte gärningsmannen, innan han — till undvikande av risken för rekonventionstalan — erhållit all den utredning och bevisning, som ginge att anskaffa, vartill komme, att målsäganden icke i förväg med bestämdhet kunde påräkna, att domstolen komme att i målet besluta sakkunnigs (institutionens) yttrande. Till undvikande av eventuella missbruk borde kunna uppdragas åt institutionens styrelse eller föreståndare att pröva framställningar från enskilda om kriminalexpertis. Bifölles en dylik framställning, borde sökanden åläggas ställa säkerhet för kostnaderna hos institutionen.

Ett liknande uttalande göres av *landsfogden i Kronobergs län*.

Mot förslaget att ersättning till anstalten skall utgå för expertis, som lämnas enskilda målsägande, gör *lands-*

fogden i Kronobergs län en erinran under framhållande av, att polismyndigheterna enligt praxis beträffande brott mot 19 kap. 20 § strafflagen (skadegörelse) brukat lämna den förfördelade bistånd med efterspaning av nidingar. Det torde kunna ifrågasättas, anför landsfogden, om icke av polismyndighet begärd expertis även i sådant ärende borde lämnas utan avgift.

Olika uppfattningar hava gjort sig gällande rörande *an staltens a d m i n i s t r a t i v a* ställning.

Statskontoret uttalar, att — då den föreslagna anstalten vore avsedd att helt bekostas av statsmedel — det enligt ämbetsverkets mening varit önskvärt, om anstalten kunnat erhålla karaktär av rent statlig anstalt i stället för att inordnas under Stockholms stads polisdistrikt. Därigenom hade organisationen kunnat vinna i enkelhet och klarhet, varjämte staten fått möjlighet att på ett effektivare sätt ordna och kontrollera verksamheten. Av skäl, som i utredningen framhållits, torde emellertid med nuvarande polisorganisation en sådan anordning icke lämpligen låta sig genomföras.

En viss tveksamhet om lämpligheten av anstaltens föreslagna anknytning till Stockholms stads polisväsen kommer till synes i *länsstyrelsens i Stockholms län* yttrande.

Enligt förslaget — yttrar länsstyrelsen — skulle, fränsett föreståndaren och de två vetenskapligt utbildade tjänstemän, vilka skulle tillhöra den nya institutionen, övrig för denna erforderlig manlig personal kommenderas dit från Stockholms kriminalpoliskår. Förslaget gäve vidare vid handen, att den nya institutionen vore avsedd att bliva en betydelsefull faktor i fråga om kriminalpolisens utbildning. Denna sistnämnda synpunkt vore enligt länsstyrelsens mening synnerligen beaktansvärd, men det torde kunna ifrågasättas, huruvida icke även kriminalpolismän från andra håll än Stockholm lämpligen borde beredas tillgång till dessa utbildningsmöjligheter. Såsom förslaget nu vore utformat, förefölle det länsstyrelsen, som om det närmast skulle komma att bereda fördelar åt Stockholms stads poliskår.

Vad som i överståthållarämbetets utredning föreslagits rörande den från anstalten utsända personalens ställning i förhållande till den på platsen för en kriminalteknisk undersökning förefintliga polisorganisationen har föranlett erinringar från några håll.

Härutinnan yttrar *landsfogden i Stockholms län* i huvudsak följande.

Föreslagits hade, att den vid institutionen anställda personalen icke skulle vid utförande av tjänsteuppdrag för bland annat polis- och åklagarmyndigheternas räkning stå i något subordinationsförhållande till dessa. Såsom skäl därför hade anförts, att därest institutionen inlemmades i den egentliga polisorganisationen, skulle dess verksamhet för den stora allmänheten komma att framstå såsom icke fullt objektiv och opartisk och dess utlåtanden icke tillerkännas lika stort värde, som om de avgivits av en fristående institution.

Enär det torde vara avsett, att institutionen skulle tillhandagå de olika polismyndigheterna med bland annat kriminaltekniska experter för undersökning av brottsplatserna vid inträffade förbrytelser, vore det lämpligast, att de från institutionen rekviderade kriminalexperterna ställdes under veder-

börande polischefs befäl under den tid sagda personal stode till dennes förfogande. Det skäl, som anförts för den motsatta uppfattningen, torde knappast vara bärande, då institutionens tjänstemän vid utförandet av till dem överlämnade uppdrag torde ha att handla under tjänstemannaansvar. Då därtill komme, att de jämväl inför domstol kunde avhöras såsom sakkunniga vittnen, torde nog knappast deras verksamhet komma att framstå såsom icke fullt objektiv och opartisk bara på den grund, att de skulle stå i subordinationsförhållande till den för utredningen ansvarige polischefen.

Länsstyrelsen i Stockholms län anser landsfogdens förslag förtjäna beaktande men ifrågasätter, huruvida det icke kunde vara tillfyllest med en bestämmelse, att experterna vid ifrågavarande tillfällen skulle stå till vederbörande polischefs förfogande.

Beträffande styrelsens sammansättning framhåller *landsfogden i Örebro län* vikten av att någon representant för landsortens polisintressen bleve ledamot av styrelsen.

Statskontoret förmenar vidare, att föreståndaren för anstalten borde kunna ingå såsom ledamot i styrelsen och — utan särskilt arvode — fullgöra de funktioner, som tänkts skola ankomma på jourhavande ledamoten.

I fråga om personalorganisationen vid anstalten hava i några yttranden framförts erinringar eller önskemål.

Länsstyrelsen i Malmöhus län yttrar sålunda, att det förefölle länsstyrelsen som om — åtminstone till en början — befattningen såsom föreståndare för anstalten kunde förenas med befattningen såsom föreståndare för avdelningen för polisunderrättelser eller ock anordnas som en arvodesbefattning, vilken omhänderhades av någon bland polisintendenterna i Stockholm.

Landsfogden i Malmöhus län framhåller vikten av att till institutionen knytes åtminstone en vetenskapligt utbildad expert med verkligt framstående skicklighet i kriminalteknik. Det kunde ifrågasättas, anmärker landsfogden, huruvida en dylik kapacitet ginge att anskaffa för de löner, förslaget upptoge. Under inga omständigheter borde emellertid denne sakkunnige i lönehänseende placeras lägre än i lönegraden B 30 och till utmärkande av befattningens vetenskapliga karaktär torde innehavaren böra erhålla professors titel.

Med avseende å föreståndarens för anstalten kompetens erinrar *landsfogden i Norrbottens län*, att föreståndarens förnämsta uppgift förvisso komme att bli ledningen, övervakningen och det vidare utvecklandet av det kriminaltekniska arbetet inom anstalten. Såsom kompetensfordran för denne syntes därför ovillkorligen böra uppställas såväl teoretisk som praktisk utbildning i kriminalteknik.

Olika meningar hava i några yttranden gjort sig gällande rörande personalbehovet vid anstalten.

I en av *landsfogden i Södermanlands län* åberopad promemoria av *kriminalkommisarien Axel Thour vid Stockholmspolisens kriminalavdelning* göres gällande, att den för anstalten beräknade personalen under inga förhållanden skulle kunna fylla de uppgifter, som enligt förslaget skulle komma att åvildensamma.

Länsstyrelsen i Södermanlands län delar nämnda uppfattning och anför följande.

Av överståthållarämbetet hade i dess utlåtande framförts den meningen, att en ökning av den föreslagna personalstyrkan komme att visa sig erforderlig inom en jämförelsevis begränsad tidrymd. Därtill komme emellertid, enligt länsstyrelsens åsikt, att personalen enligt förslaget redan från början måste anses otillräcklig för den händelse icke alltjämt de institutioner, som för närvarande anlitas för utredningar i olika avseenden, fortfarande skulle i avsevärd omfattning tagas i anspråk därför, något som väl endast skulle öka nuvarande splittring och alltså väsentligt äventyra reformens syften. Därvid finge särskilt framhållas, att i utlåtandet räknades med behov av »åtminstone» två vetenskapligt utbildade tjänstemän. Detta antal syntes vara uppenbarligen otillräckligt, för den händelse den tillämnade institutionen utan ur allmänna synpunkter olämpligt dröjsmål skulle kunna bemästra icke osannolika tillfälliga påfrestningar.

Å andra sidan förmenar *landsfogden i Malmöhus län*, att personalbehovet snarare beräknats i över- än underkant. Därest denna uppfattning befundes riktig, torde blivande innehavare av åtminstone en del av befattningarna till en början böra tillsättas på förordnande tillsvidare och sålunda göras till ordinarie, allenast om behovet motiverade deras kvarstående.

Frågan om personalens löneställning har föranlett uttalanden av *allmänna civilförvaltningens lönenämnd* — som begränsat sin granskning av förslaget till detta ämne — och av *statskontoret*.

Lönenämnden anför i huvudsak följande.

Nämnden hade icke något att erinra mot de för befattningarna tilltänkta lönegradsplaceringarna i och för sig. Emellertid ville nämnden framhålla, att en direkt jämförelse mellan de lönebelopp, som angivits i den i ärendet åberopade lönetablån, och motsvarande löner enligt avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen icke vore möjlig. Sålunda utginge dyrtidstilläggen enligt förmånligare grunder vid kommunalförvaltningen än i statsförvaltningen. Befattningshavarna i Stockholms stads tjänst hade icke att vidkännas avdrag å lönen i anledning av tjänstepensionering, samtidigt som de i pensions-hänseende vore gynnsammare ställda än statstjänstemännen. Å andra sidan finge framhållas, att de statliga befattningshavarna åtnjöte jämväl provisoriskt dyrortstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning. Huruvida motsvarande förmåner vore avsedda att tillkomma de ifrågavarande tjänstemännen vid kriminaltekniska laboratoriet framginge ej av utredningen. På grund av angivna förhållanden syntes det nämnden svårt att göra något bestämt uttalande rörande lämpligheten av de föreslagna lönebeloppen. Även om nämnden funnit önskvärt, att befattningshavarna vid kriminallaboratoriet kommit i åtnjutande av samma avlöningsförmåner, som skulle utgått till dem, därest de varit anställda i statens tjänst, hade nämnden dock icke ansett sig böra framställa någon erinran mot förslaget i förevarande avseenden.

Statskontoret anför liknande synpunkter som de av lönenämnden angivna beträffande svårigheten att göra jämförelser mellan de statliga och de kommunala befattningshavarnas förmåner i fråga om dyrtidstillägg och pensionering. I övrigt anser sig ämbetsverket icke böra göra någon erinran mot förslaget i denna del, därvid dock samtidigt framhålles, att ämbetsverket i avsak-

nad av närmare upplysningar om kompetensfordringar och arbetsuppgifter för den vetenskapligt utbildade personalen icke kunnat bilda sig någon säker uppfattning i berörda hänseende vad angår sagda personal.

Landsfiskalsföreningens hemställan om utökning av upplagan av tidningen »Polisunderrättelser», har så gott som undantagslöst tillstyrkts av de myndigheter, som yttrat sig i detta ämne. *Landsfogden i Örebro län* anser sig dock böra erinra, att tidningen icke torde vara oundgängligen erforderlig för en del extra fjärdingsmän, vilka så gott som utslutande sysslade med restindrivningsgöromål.

Vissa betänkligheter mot en sådan utökning av tidningens upplaga hava dock anförts i en till socialdepartementet den 14 december 1938 ingiven promemoria av *överdirektören vid fångvårdsstyrelsen H. Göransson*. Däri anföres bland annat följande.

Medan tidningen »Polisunderrättelser» från början avsåg att innehålla uppgifter rörande i första hand för den allmänna säkerheten vådliga personer, tenderade tidningen numera att bliva ett så fullständigt register som möjligt beträffande personer, som beginge brott. Som exempel därpå kunde nämnas, att tidningen under avd. C innehölle meddelanden angående personer, som ådömts straff; och det förekomme därvid notiser även om straff för tämligen obetydliga brott ävensom om villkorliga domar. Avd. D meddelade detaljerade uppgifter angående personer, som efter urbota straff frigivits från fångvårdsanstalt.

Att en dylik central registrering kunde vara till nytta för vissa polismyndigheter vore tydligt. Å andra sidan finge det icke förbises, att åtskilliga polismän i exempelvis fjärdingsmans ställning, torde hava föga gagn av andra uppgifter än dem, som avsåge efterlysningar och avlysningar av personer och egendom. Man kunde också med fog göra gällande, att det icke vore lämpligt att i alltför stora upplagor sprida en tidning, som innehölle uppgifter om meddelade domar och avtjänade straff. Särskilt när tidningen distribuerades till polismän utan egentliga expeditionslokaler, föreläge risk för att den kunde åtkommas av obehöriga. I detta sammanhang finge framhållas den stränga sekretess, som till skydd för den enskilde enligt lag omgäve det hos fångvårdsstyrelsen förda straffregistret, där personuppgifterna i huvudsak vore identiska med notiserna i »Polisunderrättelser».

Förslaget att utsträcka distributionen av »Polisunderrättelser» till samtliga fjärdingsmän, ordinarie och extra, vore ur nu anförda synpunkter ägnat att ingiva betänkligheter. Innan en sådan åtgärd vidtoges, syntes ånyo böra övervägas, om densamma med de kommunikationer, som funnes, verkligen vore behövlig. Skulle emellertid tryckta underrättelser till, bland andra, samtliga fjärdingsmän visa sig erforderliga, torde dessa i så fall böra inskränkas till att innehålla efterlysningar och avlysningar av personer och egendom, vissa upplysningar om körkort, avflyttningsförbud och dylikt. Att i dessa underrättelser redovisa meddelade domar, avtjänade straff och dylikt syntes däremot obehövt. Skulle en fjärdingsman i något fall behöva en upplysning därom, borde han kunna erhålla denna hos t. ex. landsfiskalen. Till åklagare, landsfiskaler och vissa andra polismyndigheter skulle enligt denna plan alltjämt utsändas underrättelser med i huvudsak samma innehåll som nuvarande »Polisunderrättelser». Antalet personer, som erhöle dessa fylligare underrättelser, torde emellertid kunna inskränkas.

Över innehållet i förenämnda promemoria har *överståthållarämbetet* i skrivelse den 28 december 1938 avgivit utlåtande, därvid ämbetet bifogat yttranden från t. f. kriminalpolisintendenten M. Lundquist och kriminalkommissarien A. Thour, vilken sistnämnde anför i huvudsak följande.

Det hade framhållits i remitterade promemorian, att »Polisunderrättelser» tenderade att bli ett fullständigt register beträffande personer, som beginge brott, och tidningens C- och D-notiser hade fått tjäna som exempel. Polismyndigheterna skulle egentligen, tvärt emot vad nu vore fallet, mer använda C-notiserna, så att varje åklagare, som skulle besluta om kvarhållning eller häktning, redan därför kunde bilda sig en uppfattning om den person, mot vilken polisen redan vidtagit tvångsåtgärd. Vid alla dessa tillfällen funnes intet straffregisterutdrag tillgängligt. För såväl åklagaren som polisen vore vetskapen om en persons föregående oftast till nytta för vederbörande person själv. — — — Gentemot den i promemorian uttalade uppfattningen, att endast vissa polismyndigheter kunde hava nytta av en central registrering, men att åtskilliga fjärdingsmän hade föga gagn av andra uppgifter än efterlysningar och avlysningar beträffande personer och egendom, kunde anföras, att för en person, som använde »Polisunderrättelser» endast som ett personregister, kunde det synas onödigt, att taga in notiser av mindre vikt. För polismannen däremot, som förstode att rätt läsa »Polisunderrättelser», kunde en obetydlig notis giva uppslag till andra brotts upptäckande och beivrande. Polismannen finge icke läsa »Polisunderrättelser» på samma sätt som andra handlingar, vilka lades åt sidan, sedan det aktuella uttagits. Ingen handling användes dagligen så flitigt i landet som »Polisunderrättelser», och detta gällde icke allenast de senast utkomna numren av tidningen utan lika mycket hela upplagan för flera år tillbaka. En C-notis, även om den innehölle det som kunde synas obetydligt, ja till och med småaktigt, kunde mången gång fria en person för misstankar om brottslig gärning, och samtidigt bespara polisen onödigt arbete och kostnader. Samma vore förhållandet med D-notiserna. Det vore av stor vikt för polisen att genast i »Polisunderrättelser» kunna se, om en person varit på fri fot någon viss tid, eller om vederbörande avtjänat straff. Nyttan med ett så utomordentligt hjälpmedel, som »Polisunderrättelser» i verkligheten vore, kunde endast uppskattas av dem, som dagligen måste använda sig av detsamma.

Däremot torde den anmärkningen, att tidningen sändes till fjärdingsmän, som icke hade tjänstelokal, utan måste förvara tidningen i bostaden, där obehöriga kunde taga del av innehållet, äga ett visst berättigande. Dittills hade dock, såvitt känt vore, intet missbruk försports. Emellertid komme även denna risk att så småningom bortfalla. Redan nu hade det nämligen uppförts många polisstationer ute på landsbygden, varför »Polisunderrättelser» endast behövde sända ett exemplar av tidningen till polisstationen, där den vore tillgänglig för samtliga fjärdingsmän i de polisdistrikt, som hade gemensam polisstation. I regel funnes en fjärdingsman bosatt på den ort, där polisstationen uppförts. Däremot torde det i fortsättningen bli nödvändigt, att fjärdingsmännen i de nordligaste länen finge förvara tidningen i bostaden. Numera vore tidningen dessutom stämplad »Hemlig». — — — I detta sammanhang finge slutligen anföras, att om en central spaningsregistratur komme till stånd, torde de nuvarande kostnaderna för »Polisunderrättelser» kunna betydligt nedbringas. Därjämte skulle även risken för ett obehörigt blottande av tidningens innehåll komma att minskas.

Polisintendenten *Lundquist* gör i ämnet följande huvudsakliga uttalande.

På sätt framginge av Thours promemoria, syntes fjärdingsmännen hava ett visst intresse av att äga tillgång till »Polisunderrättelser» i dess helhet.

De skäl, som i remitterade skrivelsen anförts mot att tillhandahålla varje fjärdingsman tidningen i obeskuret skick, syntes visserligen vara beaktansvärda men dock icke äga avgörande betydelse. Ur kostnadssynpunkt torde remitterade förslaget icke innebära några nämnvärda besparingar för statsverket, då ju tryckning av tidningen i två särskilda upplagor i och för sig torde medföra vissa merkostnader, måhända svarande mot den minskning i utgifterna för tidningen, som föranleddes av att dess större upplaga kunde hållas inom vissa trängre gränser. Någon ens approximativ kostnadsberäkning därutinnan hade emellertid på grund av ärendets brådskande natur icke kunnat verkställas. På grund därav talade övervägande skäl mot remitterade förslagets genomförande.

Det vore dock att märka, att tidningen »Polisunderrättelsers» innehåll i viss mån vore beroende av vilka hjälpmedel, som i övrigt stode polismyndigheterna till buds för erhållande av upplysningar i de avseenden, som här komme i fråga. Det vore att hoppas, att ytterligare dylika hjälpmedel komme att tillskapas i och under den tilltänkta kriminaltekniska anstaltens inrättande. Sålunda vore det önskvärt, att vid nämnda anstalt kunde föras, bland andra, dels ett allmänt spaningsregister, avseende samtliga i Sverige för brott efterlysta personer, och dels ett fångregister, som vid varje tidpunkt lämnade upplysning om huruvida en brottsling vore på fri fot eller ej. I händelse dessa önskemål realiserades, torde de delar av »Polisunderrättelser», som innehölle efterlysningar, avlysningar och uppgift om frigivna kunna, om icke utgå, så dock väsentligen nedbringas i omfattning. Enahanda torde förhållandet i viss mån vara i fråga om »C-notiserna», d. v. s. det avsnitt av »Polisunderrättelser», som omfattade diverse upplysningar av skiftande innehåll, såsom utgången av anställda åtal, underrättelser, avseende att leda till upptäckande av begånget brott, m. m.

Då således frågan om »Polisunderrättelsers» utformning och storleken av dess upplaga i viss mån torde bliva beroende av den nämnda anstaltens slutliga organisation och arbetssätt, syntes med bedömande av frågan kunna tills vidare anstå.

I sitt utlåtande anmärker *överståthållarämbetet*, att behovet för varje fjärdingsman å landsbygden av att erhålla »Polisunderrättelser» i dess nuvarande skick i viss mån undandroge sig ämbetets bedömande, vilket jämväl gällde beträffande de ifrågasatta svårigheterna att skydda tidningens sekretess, så att den icke komme i händerna på obehöriga eller dess innehåll i övrigt spredes och blottställdes i tidningen förekommande personer. Ämbetet understryker emellertid de av kommissarien Thour framförda synpunkterna, vilka ämbetet anser vara värda beaktande i detta hänseende. Ämbetet åberopar vidare det utav ämbetet i dess skrivelse den 29 september 1937 framhållna skälet, att en utsträckning i föreslagen grad av utdelandet av tidningen kraftigt förordats av landsbygdens polischefer, vilket skäl enligt ämbetets mening torde överväga de i remitterade promemorian framförda synpunkterna. På grund därav har ämbetet ansett sig böra vidhålla sitt tidigare avgivna förslag, därvid ämbetet dock samtidigt påpekat det av kriminalpolisintendenten Lundquist anmärkta sambandet mellan frågan om »Polisunderrättelsers» utformning och storleken av dess upplaga samt den ifrågasatta kriminaltekniska anstaltens slutliga organisation, särskilt sedd med hänsyn till upplägandet av ett för hela riket gällande spanings- och fångregister.

Departementschefen.

Sedan länge hava yrkanden på inrättande av en statlig anstalt, avsedd för kriminaltekniska undersökningar, framstälts från olika håll inom polis- och åklagareväsendet. Frågan var senast föremål för Kungl. Maj:ts prövning i samband med de allmänna överväganden, som ledde till statspolisorganisationens införande år 1932, ehuru i saken förebragt utredning gav vid handen, att behov av en dylik anstalt för det dåvarande icke förelåg. Genom den nu av överståthållarämbetet framlagda förnyade utredningen och vad som vid remissbehandlingen av densamma anförts har emellertid ärendet kommit i ett förändrat läge. Det ligger för övrigt i sakens natur, att motiven för en sådan anstalts inrättande vinna i styrka i samma mån som kriminalpolisorganisationen förstärkes och utbygges och polispersonalen genom förbättrade utbildnings- eller andra möjligheter sättes i tillfälle att utnyttja de metoder, som genom utvecklingen på området erbjuda sig. Känt är ock, att kriminalpolisarbetet under de senaste årtiondena blivit alltmer tekniskt betonat och förutsätter tillgång till såväl specialiserad apparatur som specialutbildad personal.

Fråga framställer sig då, huruvida det kriminaltekniska utredningsarbetet är så väl tillgodosett som mot bakgrunden av vad jag här framhållit är önskvärt. Vad fältarbetet angår, torde detta i allmänhet bedrivas tillfredsställande, även om det ännu på sina håll brister i detta avseende. Beträffande landsbygden har numera för statspolisen fullt modern kriminalteknisk utrustning för brottsplatsundersökningar anskaffats, och statspolisens personal har genom ett flertal kurser utbildats för kriminaltekniska uppgifter. Anmärkas må emellertid, att statspolisens kriminalavdelningar i huvudsak blott medhinna mera kvalificerade brottsutredningar. Åtskilliga utredningar måste alltså fortfarande handhavas av den lokala polisen. I de största städerna finnas väl i regeln vid kriminalpolisen särskilda tekniska avdelningar, som äro tillfyllest för de områden, inom vilka dessa städers kriminalpolis arbetar. I de medelstora och mindre städerna lär detta endast i mera begränsad utsträckning vara fallet. Och förhållandet torde vara enahanda beträffande sådana utredningar på landsbygden, som icke utföras av statspolisen.

Vidkommande en annan väsentlig sida av det kriminaltekniska arbetet, nämligen det mera specialiserade laboratoriearbetet, bedrives detta, såsom i utredningen utförligt framhållits, i endast obetydlig utsträckning av kriminalpolisen själv utan i stället av olika sakkunniginstitutioner, av vilka statens rättskemiska laboratorium och statens provningsanstalt särskilt må nämnas. Den förstnämnda anstalten utför blodundersökningar m. m., den senare olika slags spårundersökningar. Dessa för sitt egentliga ändamål välutrustade institutioner lära emellertid i vissa hänseenden sakna apparatur, personal och erfarenhet för verkställande av åtskilliga kriminaltekniska undersökningar. Därtill kommer, att andra olägenheter framhållits vara förbundna med laboratoriearbetets fördelning å skilda institutioner. En sådan olägenhet har anmärkts ligga däri, att den enskilde åklagaren eller undersökningsledaren själv måste avgöra, vilken institution som lämpligen skall tagas i anspråk för en viss undersökning, ett avgörande varom många gånger tvekan kan råda.

Den nu lämnade redogörelsen för de möjligheter till erhållande av kriminalteknisk expertis, som för närvarande stå vår kriminalpolisorganisation till buds, synes mig giva vid handen, att organisationen i detta avseende icke är tillfredsställande. Att uppnå förbättrade möjligheter härutinnan framstår förvisso som en angelägenhet av största betydelse.

Överståthållarämbetet har vid sin utredning haft att överväga, huru föreliggande brister lämpligen skulle kunna undanröjas. Två utvägar hava därvid ingående prövats. Antingen kunde man tänka sig en utbyggnad av den på kriminaltekniska undersökningar riktade verksamhet, som nu bedrives vid vissa statliga institutioner, eller också tillskapa en helt ny institution, avsedd enbart för kriminaltekniska undersökningar, vilka för polismyndigheternas del skulle vara kostnadsfria. Förstnämnda utväg avböjes emellertid av ämbetet, i huvudsak av det skälet, att den icke skulle erbjuda tillfredsställande möjlighet till intim samverkan mellan kriminalpolisverksamhetens olika grenar samt ej heller för polis- och åklagarmyndigheterna undanröja svårigheten att bestämma, vid vilken institution den i varje fall erforderliga kriminaltekniska expertisen skulle kunna erhållas. Även behovet av en effektiviserad undervisning i kriminalteknik skulle enligt ämbetet genom en dylik anordning bliva mindre väl tillgodosett än å en central institution. Överståthållarämbetet har av dessa skäl förordat inrättandet av en särskild, under enhetlig ledning stående anstalt, avsedd uteslutande för kriminaltekniska undersökningar.

För egen del finner jag behovet av ett dylikt centralt organ för utredning av olika slags brott ådagalagt genom den nu verkställda utredningen och de däröver avgivna yttrandena. Vad som i ärendet anförts till stöd för inrättande av en dylik anstalt kan jag i allt väsentligt biträda. Utöver de olägenheter, som angivits vara förbundna med det kriminaltekniska laboratoriarbetets nuvarande uppdelning på olika institutioner, synes mig böra beaktas, att de alltmer specialiserade kriminaltekniska laboratoriemetoderna erfordra en särskild anstalt för att kunna effektivt utnyttjas. Härvid vill jag särskilt framhålla, att nödig beredskap beträffande olika former av brott mot rikets säkerhet kräver tillgång till personal och tekniska resurser, som icke lära kunna tillhandahållas i annan ordning. Vid sidan av föreliggande praktiska utredningsuppgifter skulle samtidigt ett betydelsefullt utbildningskrav kunna tillgodoses genom organiserat samarbete med statens polisskola i Stockholm.

På grund av vad jag sålunda anført förordar jag, att en central kriminalteknisk anstalt snarast kommer till stånd.

Beträffande de med en sådan anstalts verksamhetsområde sammanhängande spörsmålen biträder jag utredningens förslag såväl vad angår avgränsningen av verksamhetsområdet som beträffande de föreslagna arbetsuppgifterna. Vad jag inledningsvis anført i sistnämnda hänseende står i god överensstämmelse med förslaget allmänna inriktning. Förenämnda gränsdragning i förhållande till andra institutioner har bestämts sålunda, att undersökningar, vilka falla inom eller tangera den medicinska vetenskapen, i allt väsent-

ligt skola liksom hittills utföras å redan befintlig statlig institution. I övrigt skall gränsdragningen ske från fall till fall, så att den anstalt, som för en viss uppgift är bäst utrustad med apparatur och representerar den större sakkunskapen, anförtros undersökningen. Den nya anstalten får sålunda tillika uppgiften av en »clearingcentral», å vilken det ankommer att bestämma, varifrån expertis skall i de särskilda fallen förvärfvas.

Förslaget innebär vidare, att den ifrågasatta anstalten skulle övertaga de uppgifter, som för närvarande tillkomma tvenne i anslutning till Stockholms polisdistrikt organiserade avdelningar, inrättade för hela rikets polisväsende, nämligen centralbyrån för fingeravtryck och tidningen Polisunderrättelser. Uppslaget har mötts med så gott som oreserverad tillstyrkan i de avgivna yttrandena. Även jag finner detta förslag ägnat att medföra bestämda praktiska fördelar och förordar alltså, att dessa båda arbetsuppgifter övertagas av den nya anstalten. Av enahanda skäl finner jag lika med utredningen, att den nya institutionen jämväl bör handhava de centrala register, som nu föras vid statspolisavdelningen i Stockholm. Slutligen tillstyrker jag, att överenskommelse mellan Kungl. Maj:t och Stockholms stad kommer till stånd därom, att de undersökningar, som nu utföras å stockholmspolisens signalementskontor, i framtiden verkställas av anstalten mot det att staden därför lämnar viss ersättning. Till frågan om denna ersättning återkommer jag senare.

I utredningen förutsättes ytterligare, att anstaltens personal skall kunna anlitas för brottsplatsundersökningar ute i orterna, i den mån därför erforderlig kriminalteknisk expertis icke finnes att tillgå hos de lokala polismyndigheterna. Efter min mening är det knappast troligt, att sådana undersökningar mera allmänt kunna komma till utförande i denna ordning. Som regel lär det få ankomma på ortspolisen att företaga dylika undersökningar och tillvarataga erforderligt material samt insända detta till anstalten för undersökning och utlåtande. Endast vid brottsfall av särskilt svårutredd karaktär synes man böra i fall av behov räkna med omedelbar medverkan vid fältarbetet från anstaltens sida.

Med utgångspunkt från det av mig nu anförda rörande den föreslagna anstaltens arbetsuppgifter anser jag mig i fråga om de allmänna grunderna för anstaltens organisation kunna i princip biträda vad förslaget därutinnan innehåller, ehuru vissa förenklingar vid desammas genomförande lära böra vidtagas. Efter min mening bör det egentliga undersökningsarbetet av teknisk natur tillkomma anstaltens laboratorieavdelning — utredningens tekniska avdelning. Övriga anstalten tillkommande uppgifter synas med fördel kunna sammanföras till en avdelning, lämpligen benämnd registraturavdelningen. Denna skulle alltså komma att innesluta de i utredningen upptagna signalements- och registraturavdelningarna samt avdelningen för polisunderrättelser. Därjämte skulle för anstalten i dess helhet avses nödig kanslipersonal. Jag återkommer till organisationsfrågan, sedan jag i det följande tagit ståndpunkt till vissa spörsmål av principiell innebörd.

Till en början vill jag därvid uppmärksamma frågorna, vilka som

skola äga påkalla biträde av den nya anstalten samt i vilken utsträckning sådant biträde skall lämnas mot vederlag. I förstnämnda hänseende innebär förslaget, att expertis skall tillhandahållas i främsta rummet på begäran av polis- och åklagarmyndighet samt av domstolar ävensom eljest på anmodan av offentlig myndighet. Här emot har jag intet att invända. Jag förutsätter därvid, att anstalten icke skall utföra undersökningar i andra fall än då fråga är om brott eller förseelse. Däremot finner jag, i anslutning till vad som från vissa håll uttalats, mindre lämpligt att generellt omöjliggöra för den enskilde att, innan en sak anhängiggjorts vid domstol, anlita anstalten. Vid utfärdande av en blivande instruktion för anstalten torde få upptagas frågan vem som skall avgöra, huruvida uppdrag från enskild person skall kunna mottagas eller icke; till synes bör detta ankomma å föreståndaren.

Vad den med expertisens anlitande sammanhängande vederlagsfrågan angår, synas mig icke tillräckliga skäl hava förebragts för den på något håll hävdade meningen, att expertis i mål, däri endast målsägare kan föra talan, skulle i visst fall böra lämnas utan ersättning. Jag förordar, att anlitaandet av anstalten icke bör vara förenat med kostnader i andra fall, än då framställning gjorts av enskild person rörande sak, som ännu icke blivit vid domstol anhängiggjord, samt av domstol i mål, däri endast målsägare får föra talan. I sistnämnda fall torde ersättning böra utgå till anstalten jämlikt de grunder, som äro fastställda i lagen den 7 juni 1934 om bevisning genom sakkunnig.

I detta sammanhang uppställer sig spørsmålet, huruvida anstaltens tjänstemän skola äga rätt att utom tjänsten — såsom enskilt uppdrag — utföra kriminaltekniska undersökningar. Starka lämplighetsskäl tala emellertid mot ett sådant medgivande. I denna del biträder jag därför förslagets avböjande ståndpunkt.

Jag kommer så till det betydelsefulla spørsmålet om anstaltens administrativa ställning.

I detta avseende har föreslagits, att anstalten skulle såsom en för hela rikets polisväsende gemensam anordning hänföras till Stockholms polisdistrikt men helt bekostas av statsmedel. I övrigt skulle anstalten enligt förslaget intaga en fullt självständig ställning; av betydelse vore sålunda, att den icke till anstaltens uppdragsgivare komme i något subordinationsförhållande. Att göra anstalten till en statlig institution borde däremot icke ifrågakomma. Förutom vissa formella hinder av legislativ natur, som förmenades föreligga häremot, kunde efter överståthållarämbetets mening även sakskal göras gällande mot en sådan anordning. Större möjlighet att förvärva särskilt de för undersökning å brottsplatserna lämpligaste arbetskrafterna skulle sålunda öppnas, om personalbehovet tillgodosåges från stockholmspolisens, liksom också det kommenderingsförfarande, som därvid avsåges anlita, skulle förebygga, att för anstalten skulle uppstå svårigheter att utbyta befattningshavare därstädes, som befundes icke besitta full lämplighet för tjänstgöringen ifråga.

Överståthållarämbetets ståndpunkt har i huvudsak lämnats utan erinran i de avgivna yttrandena. Från statskontorets sida har dock uttalats önskvärdheten av att anstalten i stället för att inordnas under Stockholms polisdistrikt erhöles karaktären av en helt statlig institution. Till stöd därför har statskontoret anfört, att organisationen komme att vinna i enkelhet och klarhet, varjämte staten skulle få möjlighet att på ett effektivare sätt ordna och kontrollera den vid anstalten utövade verksamheten. Från vissa andra håll har kritik ur en annan synpunkt kommit förslaget till del. Sålunda har länsstyrelsen i Stockholms län givit uttryck åt den uppfattningen, att anstalten i sitt tilltänkta förhållande till Stockholms polisdistrikt närmast skulle komma att bereda fördelar åt huvudstadens poliskår.

För min del ansluter jag mig obetingat till statskontorets ståndpunkt i förevarande fråga. Vad av överståthållarämbetet anförts såsom skäl för den av ämbetet föreslagna ordningen, kan jag icke finna avgörande. Jag vill erinra, att Kungl. Maj:t nyligen i ett analogt fall, där frågeställningen var densamma som i det här förevarande, nämligen i samband med frågan om polisskolans i Stockholm nyorganisation (prop. nr 219 till 1938 års riksdag) föreslagit ett upplösande av skolans tidigare samband med Stockholms polisdistrikt och dess anordnande som en helt statlig institution. Förenämnda proposition blev av riksdagen bifallen. De principiella och praktiska skäl, som, enligt vad min företrädare i ämbetet anförde till statsrådsprotokollet i berörda ärende, talade för ett förstatligande av polisskolan, synas mig med samma styrka kunna göras gällande jämväl i det nu föreliggande. Och jag måste betrakta det som en bestämd vinst, att en sådan anordning bereder möjlighet för specialutbildade polismän även från andra orter än Stockholm att i tävlan med polismän från huvudstaden erhålla anställning vid anstalten. För övrigt synes det mig välbetänkt, att här avsedda befattningar vid anstalten icke hållas öppna enbart för polismän utan jämväl för personer utom polisväsendet, vilka genom tidigare tjänstgöring eller utbildning — exempelvis vid något av de inledningsvis nämnda laboratorierna — kunna tillföra anstalten önskvärd sakkunskap. Jag finner mig alltså böra förorda, att den föreslagna anstalten organiseras som en fristående statlig institution, fullt självständig i förhållande till polisorganisationen i övrigt. För att förekomma kompetenskonflikter mellan den personal, som eventuellt utsändes till en brottsplats för undersökning, och vederbörande lokala polischef, synas instruktionsvis bestämmelser böra meddelas, att förenämnda personal vid sådana tillfällen skall stå till den lokala polischefens förfogande.

Vidkommande anstaltens organisation i övrigt ansluter jag mig till förslaget, att anstalten skall stå under inseeende av en styrelse, inneslutande representanter för de av anstaltens verksamhet berörda intressena. Styrelsens sammansättning och åligganden torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma. Jag tillstyrker vidare, att närmast under styrelsen chefskapet för anstalten handhaves av en särskild föreståndare. Beträffande den sistnämndes kompetens delar jag den åsikt, som kommit till uttryck i professor Wolffs till utredningsprotokollet antecknade särskilda mening,

att såsom kompetensfordran bör uppställas fullgod utbildning i kriminalteknik, i analogi med vad som i respektive instruktioner är stadgat för föreståndarna för statens rättskemiska laboratorium och statens veterinärbakteriologiska anstalt.

Anstalten synes böra benämnas *statens kriminaltekniska anstalt*. Verksamheten vid densamma torde kunna påbörjas i viss utsträckning den 1 oktober 1939.

Jag övergår härefter till frågan om anstaltens personalorganisation.

Beträffande förslaget i denna del hava, på sätt av den förut lämnade redogörelsen framgår, inga väsentliga invändningar framkommit. I några yttranden har dock kritik riktats mot det föreslagna personalbeståndet vid anstalten. För egen del har jag kommit till den övertygelsen, att det i förslaget angivna personalbeståndet, uppgående till 31 personer, kan något begränsas, intill dess närmare erfarenhet vunnits rörande anstaltens arbete. Sålunda synes till en början det för signalementsarbetet föreslagna antalet av 3 kriminalkonstaplar kunna minskas till 2. Vidare torde den för redigeringen av polisunderrättelser föreslagna föreståndaren i kriminalöverkonstapels grad jämväl kunna tjänstgöra såsom ledare för registerföringen, i följd varav för sistnämnda uppgift icke komme att föreligga behov av den där föreslagna kriminalöverkonstapelstjänsten. Å kansliet slutligen synes den föreslagna kontoristtjänsten kunna utgå.

I fråga om vissa av de föreslagna befattningarna lär man med hänsyn till arten av de arbetsuppgifter, som skola åvila innehavarna, böra välja andra beteckningar. Jag vill därutinnan erinra om att jag i det föregående uttalat, att jämväl personer utom polisväsendet böra kunna komma i åtanke för sådan befattning, som enligt förslaget förutsatts uteslutande skola tillkomma polismän i kriminalöverkonstapels eller kriminalkonstapels tjänstegrad. Ifrågasvarande befattningar torde lämpligen böra benämnas förste assistent respektive assistent. I analogi härmed synes den för registraturavdelningen avsedda föreståndaren, som enligt förslaget skulle erhålla tjänstegrad såsom kriminalkommisarie, böra benämnas avdelningsföreståndare. Den i förslaget såsom assistent betecknade vetenskapligt utbildade tjänstemannen å laboratorieavdelningen lär böra benämnas laboratorieassistent.

Till registrator vid kansliet har ifrågasatts en manlig befattningshavare i kriminalkonstapels grad. Jag kan icke finna lämpligt att för hithörande uppgifter anlita en person med så specialiserad utbildning. Befattningen torde enligt min mening böra upptagas som en kansliskrivartjänst. Vid besättandet av densamma lär jämväl kvinnlig befattningshavare kunna ifrågakomma.

Jag övergår nu till att taga ståndpunkt till de olika befattningshavarnas löneställning. I denna del har förslaget icke mött några egentliga erinringar. För egen del har jag dock funnit anledning att, med hänsyn bland annat till vad jag anfört rörande anstaltens administrativa ställning, i åtskilliga hänseenden frångå utredningens förslag i denna del. Jag vill där-

vid som en allmän anmärkning förutskicka, att jag vid bedömandet av här uppkomna lönefrågor tillämnar det av 1938 års riksdag antagna nya civila löne-reglementet för statens ordinarie tjänstemän ävensom de föreslagna lönebestämmelserna för statens icke-ordinarie personal.

Föreståndaren för anstalten bör av Kungl. Maj:t utnämnas å tjänsten och, såsom förslaget förordar, placeras i 30:e lönegraden. Laboratorn synes i enlighet med förslaget böra erhålla placering såsom ordinarie befattningshavare i 26:e lönegraden. Befattningen såsom laboratorieassistent synes såsom förslagits böra inrättas som en arvodestjänst; arvodet bör dock enligt mitt förmenande sättas till 5,100 kronor. Å detsamma torde dyrtidstillägg ej böra utgå.

Anställningsformen för de av mig såsom förste assistenter och assistenter betecknade befattningshavarna bör bliva sådan, att rättelse i händelse av olämpligt personval icke omöjliggöres eller över hövan försvåras. I detta syfte böra nämnda befattningar erhålla karaktär av arvodestjänster, vilkas innehavare efter ansökning förordnas av styrelsen tills vidare för viss tid, förslagsvis högst 3 år i sänder. Ersättningen till dem bör följaktligen utgå i form av årsarvode. Vidkommande storleken av sådant arvode förordar jag, att arvode till förste assistent fastställs till 8,300 kronor och till assistent till 7,000 kronor. Å dessa arvoden böra dyrtidstillägg icke utgå. För jämförelses skull vill jag erinra, att de totala löneförmånerna (inberäknat beklädnadsbidrag, rörligt tillägg och vissa ersättningar för utgifter i tjänsten m. m.) till överkonstapel och kriminalkonstapel i Stockholm för närvarande utgå med till överkonstapel lägst 6,889 kronor 80 öre och högst 8,295 kronor 36 öre samt till kriminalkonstapel lägst 5,724 kronor 60 öre och högst 6,923 kronor 40 öre.

I övrigt torde följande förändringar böra vidtagas i förslaget. Det å laboratorieavdelningen placerade verkstadsbiträdet synes — med hänsyn till vikten att för denna tjänst erhålla en kvalificerad innehavare — böra erhålla extra ordinarie anställning i 7:e lönegraden. För redigeringen av polisunderrättelser skola enligt förslaget avses ett kanslibitråde och två kontorsbiträden. Behovet av dessa befattningshavare finner jag styrkt. Kanslibiträdet synes tills vidare böra placeras som extra ordinarie i 7:e lönegraden. Såsom extra ordinarie i 4:e lönegraden föreslår jag vidare ett av kontorsbiträdena, medan det andra av dessa biträden synes kunna omedelbart inordnas såsom ordinarie i samma lönegrad.

Vidkommande tjänsten som avdelningsföreståndare å registraturavdelningen torde densamma böra upptagas som extra ordinarie, därvid lägre löneställning än i 26:e lönegraden lämpligen icke bör ifrågakomma. Under en övergångstid torde dock denna extra ordinarie befattning böra vakanssättas. Jag utgår nämligen från att ifrågavarande tjänst såsom avdelningsföreståndare till en början skall komma att upprätthållas av den nuvarande föreståndaren för centralbyrån för fingeravtryck, intill dess han såsom ordinarie befattningshavare vid Stockholms poliskår (i kriminalkommisseries tjänsteställning) efter uppnådda 60 levnadsår inträder i rätten till pension den 1 juli 1941. Erinras må, att avlöningen till föreståndaren för centralbyrån

för närvarande bestrides av medel, som statsverket från förslagsanslaget till gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. utanordnar till Stockholms stad för uppehållande av den nämnda byråns verksamhet. Vid angivna förhållanden synes mig lämpligt, att Stockholms stad — i samma ordning som hittills — gottgöres kostnaden för bestridande av hans avlöning och andra till honom utgående förmåner för den tid, varunder han intill inträdande pensionsålder hänvisas att tjänstgöra som avdelningsföreståndare vid den kriminaltekniska anstalten, i vilken centralbyrån för fingeravtryck ju avses komma att inordnas. Härav följer, att lönen till avdelningsföreståndartjänsten tills vidare ej skall bestridas från avlöningsanslaget till anstalten utan från det nyssnämnda förslagsanslaget till gottgörelse till vissa polisdistrikt m. m. Jag återkommer senare till denna fråga.

Tidigare har jag godtagit förslaget, att de undersökningar, som nu utföras å stockholmspolisens signalementskontor, i framtiden skola verkställas av anstalten. De vid signalementskontoret nu anställda 2 kriminalöverkonstaplarna skulle därvid sysselsättas, den ene med hänsyn till arten av den tidigare tjänstgöringen i laboratoriarbetet och den andre, å vilken skulle ankomma att utföra för Stockholms polisdistrikt erforderlig kriminalfotografering, i signalementsarbetet. Med uttalande av min anslutning till ett i förslaget framfört alternativ förordar jag, att det vederlag till statsverket från Stockholms polisdistrikt, som bör ifrågakomma för den händelse anstaltens övertagande av nu antydda funktioner kommer till stånd, bör bestämmas sålunda, att distriktet, bland annat, såvitt här är fråga, kostnadsfritt tillhandahåller två polismän av överkonstapels grad. Dessa polismän avser jag sålunda icke att upptaga i personalstaten för anstalten.

Beträffande den enligt förslaget för signalementsarbetet avsedda biträdespersonalen ifrågasätter jag, utöver vad jag tidigare anfört — nämligen att en kriminalkonstapelstjänst skall utgå — blott den jämkningen, att tvenne kontorsbiträdestjänster avses därför, en ordinarie i A 4 och en extra ordinarie i 4:e lönegraden.

Jämväl behovet av skrivbiträden för registerarbetet synes böra tillgodoses på samma sätt, alltså genom inrättande av två kontorsbiträdestjänster, därav en ordinarie i A 4 och en extra ordinarie i 4:e lönegraden.

I fråga om kanslipersonalen har jag förut för registratorsbefattningen avsett en tjänst i kansliskrivares ställning. Med denna tjänst bör tillika förenas uppdraget att vara redogörare. För sagda tjänst, vilken bör inrättas såsom ordinarie, torde ifrågakomma en placering i A 11. Vidare bör för kansliet beräknas ett ordinarie kanslibitråde i A 7 och ett ordinarie kontorsbiträde i A 4. Lämplighetsskäl synas mig vidare bjuda, att för vaktmästargörömlen avses en befattning i A 5. Ersättningen till två städerskor torde ej, på sätt föreslagits, böra utgå från avlöningsanslaget utan bör bestridas från omkostnadsstaten.

Det synes i detta sammanhang rimligt, att tillfälle beredes de skrivbiträden, som tjänstgöra vid tidningen »Polisunderrättelser», å centralbyrån för finger-

avtryck och å stockholmspolisens signalementskontor, att, om de anses därför lämpade, övergå i tjänst vid anstalten. Härvid bör Kungl. Maj:t, om så prövas skäligt med hänsyn till skrivbiträdes hittillsvarande avlöningsförmåner och långvariga anställning hos kommunen, äga *dels* medgiva att vederbörande placeras i högre löneklass inom lönegraden än begynnelselöneklassen, *dels ock*, om även vid sådan högre löneklassplacering minskning inträder i förhållande till avlöningen omedelbart före övergången till statstjänst, besluta om personligt lönetillägg. Härtill bör riksdagens medgivande inhämtas.

Härefter övergår jag till beräkning av kostnaderna å avlöningstaten.

Å anstaltens ordinarie stat skulle med de av mig nyss förordade jämkningarna uppföras följande befattningar, nämligen 1 föreståndare (A 30), 1 laborator (A 26), 1 kansliskrivare (A 11), 1 kanslibitråde (A 7), 1 expeditionsvakt (A 5) och 4 kontorsbiträden (A 4). Till extra ordinarie anställning skulle — förutom den vakantsatta befattningen som avdelningsföreståndare i 26:e lönegraden — ifrågakomma följande personal: 1 kanslibitråde (Eo 7), 1 verkstadsbiträde (Eo 7) och 3 kontorsbiträden (Eo 4). Jag beräknar vidare arvoden till dels laboratorieassistenten med 5,100 kronor, dels 3 förste assistenter med vardera 8,300 kronor, dels ock 7 assistenter med vardera 7,000 kronor. Härutöver synes ett belopp av 4,000 kronor årligen böra reserveras för anlåtande av särskild expertis utanför anstalten.

Emellertid lär för flertalet av dessa befattningshavare icke behöva beräknas avlöning under hela den tid av nästkommande budgetår, varunder anstalten förutsättes vara i verksamhet. Så torde endast behöva ske för anstaltens föreståndare, laboratorn, kansliskrivaren, tillika redogörare, samt expeditionsvakten ävensom till den personal, som avses skola fortsätta den av centralbyrån för fingeravtryck, tidningen »Polisunderrättelser» och stockholmspolisens signalementskontor bedrivna verksamheten. Till sistberörda personal hänför jag avdelningsföreståndaren, två förste assistenter och tre assistenter samt ett kanslibitråde och tre kontorsbiträden.

Övrig personal torde kunna anställas från och med den 1 januari 1940. För anlåtande av särskilda experter under nästa budgetår erfordras alltså medel allenast för ett halvt år.

Under sålunda angivna förutsättningar räknar jag till en början, att under posten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat skola för budgetåret 1939/40 beräknas medel till bestridande av löner för följande befattningshavare, nämligen under tiden 1 oktober 1939—30 juni 1940 till anstaltens föreståndare (A 30), laboratorn (A 26), en kansliskrivare (A 11), en expeditionsvakt (A 5) och ett kontorsbiträde (A 4) samt under tiden 1 januari—30 juni 1940 till ett kanslibitråde (A 7) och tre kontorsbiträden (A 4). I enlighet härmed torde posten kunna beräknas till 34,869 kronor eller i avrundat tal 35,000 kronor.

Från posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t torde vidare böra utgå ersättning *dels* från den 1 oktober 1939 till och med den 30 juni 1940 till två förste assistenter och

tre assistenter, *dels ock* från den 1 januari 1940 till budgetårets utgång till laboratorieassistenten, en förste assistent och fyra assistenter. För experter synes tillika ett belopp av 2,000 kronor böra beräknas. Vidare må härifrån kunna bestridas eventuella vikariatsersättningar; för ändamålet upptager jag förslagsvis 100 kronor. Särskilt arvode till en jourhavande ledamot i styrelsen för anstalten anser jag icke böra beräknas.

Utgifterna för budgetåret 1939/40 under förevarande post synas från angivna utgångspunkter kunna uppskattas till 51,000 kronor. Med hänsyn till omöjligheten att säkert förutberäkna behovet av expertbiträde bör delposten här upptagas förslagsvis.

För avlöningar till övrig icke-ordinarie personal erfordras medel till bestridande av avlöning *dels* från den 1 oktober 1939 till och med den 30 juni 1940 av ett kanslibitråde och två kontorsbiträden, *dels ock* från den 1 januari 1940 till budgetårets utgång av ett verkstadsbiträde och ett kontorsbiträde. Kostnaderna därför kunna beräknas till 11,000 kronor, därav 9,800 kronor till grundavlöningar m. m. och 1,200 kronor till avlöningsförhöjningar m. m.

Under särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän böra inräknas de personliga lönetillägg, som enligt vad jag i det föregående anfört under viss förutsättning må komma att utgå till viss personal vid anstalten. Nämnda lönetillägg torde kunna uppskattas till 1,000 kronor.

Slutligen bör för rörligt tillägg upptagas en post å 2,800 kronor.

I enlighet med vad sålunda angivits skulle avlöningsanslaget till anstalten för budgetåret 1939/40 uppföras med (35,000 + 51,000 + 11,000 + 1,000 + 2,800) 100,800 kronor.

Innan jag härefter övergår till beräkning av omkostnadsstaten, torde jag få anmäla den på föranledande av en framställning från föreningen Sveriges landsfiskaler uppkomna frågan om en utökning av upplagan av tidningen »Polisunderrättelser» i syfte att tillhandahålla densamma åt samtliga fjärdingsmän i riket, såväl ordinarie som extra. Berörda framställning har blivit tillstyrkt av överståthållarämbetet i dess utredning. Därvid har ämbetet, bland annat, anmärkt, att flertalet landsfogdar i sina till ämbetet avgivna yttranden i ärendet rörande den ifrågasatta kriminaltekniska anstalten omvitnat behovet och understrukit önskvärdheten av en sådan utökning av tidningens upplaga, samtidigt som de framhållit, att de fördelar i fråga om spaningsarbetet, som därigenom komme att uppnås, med säkerhet torde uppväga olägenheten av den därmed förbundna kostnadsstegringen. Vid remissbehandlingen av ämbetets utredning har vad sålunda föreslagits mötts av praktiskt taget enstämmigt tillstyrkande från de myndigheter, som yttrat sig därutinnan. I senare avgivet utlåtande i anledning av den av överdirektören H. Göransson till socialdepartementet ingivna promemorian, har ämbetet på angivna grunder förklarat sig vidhålla den uppfattning, varåt ämbetet tidigare givit uttryck. För egen del har jag av utredningen i ärendet bibragts den övertygelsen, att betydelsen av

en utökning av tidningens upplaga blivit tillfredsställande ådagalagd. Jag är därför beredd att förorda, att den föreslagna utökningen av upplagan kommer till stånd. Detta innebär, att tidningen skulle tryckas i ytterligare cirka 1,900 exemplar, medförande en årlig ökning av utgivningskostnaderna med cirka 12,000 kronor.

Jag kommer så till *omkostnadsstaten*. Utgifterna ha i förslaget uppskattats till 103,600 kronor. Från detta belopp torde emellertid till en början bära avräknas 25,000 kronor, vilka avsetts för hyra av lokaler för anstalten, och som bära gäldas från statens allmänna fastighetsfond. Posten »laboratorie- och fotografimateriell», upptagen till 8,000 kronor, föranleder ingen erinran från min sida. Mot posterna »nyanskaffning av apparatur» samt »böcker och tidskrifter», upptagna till sammanlagt 10,000 kronor, har jag i och för sig intet att invända; för verksamheten under det första budgetåret torde dock för detta ändamål inga medel behöva beräknas under omkostnadsstaten, enär det engångsanslag för anstaltens utrustning, som jag i det följande kommer att förorda, tills vidare lär täcka behovet i förevarande avseenden. Vidare har jag i det föregående under anslagsposten »arvoden och särskilda ersättningar» beräknat kostnaden för »främmande expertis». Denna post utgår följaktligen från omkostnadsstaten. Å andra sidan synes posten »telefon», i förslagets stat upptagen till 500 kronor, vara räknad avsevärt för lågt. För anstalten torde enligt vad jag inhämtat komma att föreligga behov av 11 telefoner med anknytning till Stockholms polisverks växel samt 8 direkta rikstelefoner. Jag uppskattar nu berörda post till 4,000 kronor. Slutligen synes i detta sammanhang bära beräknas kostnaderna för städning, uppgående till 2,500 kronor.

Emellertid förutsattes anstalten jämväl kunna räkna med vissa *inkomster* i sin verksamhet. Under förutsättning att överenskommelse träffas om anstaltens övertagande av de uppgifter, som nu åvila stockholmspolisens signalementskontor, kan sålunda beräknas, att statsverket blir årligen gottgjort med ett belopp av 2,000 kronor, utgörande den nuvarande kostnaden för inköp av fotografimateriell till verksamheten vid nämnda avdelning. Vidare vill jag erinra om att anstalten kan i viss utsträckning påräkna ersättning för utförande av kriminaltekniska undersökningar. Att ens approximativt beräkna årliga beloppet av sådana ersättningar stöter på avsevärda svårigheter; detsamma torde dock till en början knappast komma att överskrida 3,000 kronor.

Ifrågavarande inkomster å sammanlagt 5,000 kronor torde bära redovisas såsom särskilda uppördsmedel å omkostnadsstaten.

För anstaltens omkostnader skulle enligt det anförda för *hela* nästa budgetår erfordras $[103,600 - (25,000 + 10,000 + 4,000) + (3,500 + 2,500)]$ 70,600 — 5,000 = 65,600 kronor.

Då emellertid anstalten — enligt vad jag förut uttalat — beräknas träda i verksamhet först från den 1 oktober 1939, lär omkostnadsanslaget för återstående del av budgetåret kunna beräknas till $\frac{3}{4}$ av sistnämnda belopp, avrundat 50,000 kronor.

Beträffande frågan om storleken av det anslag av engångsnatur till bestridandet av kostnaderna för anstaltens utrustning med nödvändiga instrument och dylikt, som i förslaget ifrågasatts, har medelsbehovet därutinnan slutgiltigt fixerats till 220,970 kronor. Jag anser mig icke nu böra taga slutlig ställning till frågan om det för ändamålet erforderliga beloppet men håller för nödvändigt att för budgetåret 1939/40 upptages ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Jag övergår härefter till behandling av anslaget till

Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.

Nuvarande förhållanden och föreliggande framställningar.

Ifrågavarande anslag har för innevarande budgetår uppförts med ett belopp av 215,000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 30 juni 1938 föreskrivit, att från anslaget skola under budgetåret 1938/39 bestridas utgifterna för följande ändamål.

A. Gottgörelse till Stockholms stad för särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet:		
1. för centralbyrån för fingeravtryck, <i>högst</i>	kronor	43,000
2. för tidningen »Polisunderrättelser», <i>högst</i>	»	79,000
3. för vissa pensionskostnader enligt Kungl. Maj:ts beslut den 13 maj 1938, <i>förslagsvis</i>	»	1,150
B. Gottgörelse till vissa polisdistrikt för deras kostnader för polispersonal, som finnes anställd för hela rikets behov:		
1. till Eda sockens polisdistrikt enligt Kungl. Maj:ts beslut den 27 mars 1931 och den 19 januari 1934, <i>förslagsvis</i> ...	»	2,500
2. till Dals Eds sockens och Eds municipalsamhälles gemensamma polisdistrikt enligt Kungl. Maj:ts brev den 15 juni 1934, <i>förslagsvis</i>	»	2,200
3. till Stockholms, Malmö, Trelleborgs, Landskrona, Hälsingborgs, Brunnby och Göteborgs polisdistrikt enligt Kungl. Maj:ts brev den 17 december 1937, <i>högst</i>	»	63,565
C. Bidrag till polisskolan i Göteborg enligt Kungl. Maj:ts brev den 26 juni 1936	»	7,000
		Summa kronor 198,415

Beträffande grunderna för gäldande av utgifterna under punkten B. 3. för gränskontrollens fullgörande inom vissa polisdistrikt får jag hänvisa till den av min företrädare i ämbetet i propositionen nr 219 till 1938 års riksdag lämnade kortfattade redogörelsen (sid. 54).

Från återstoden av anslaget (215,000 — 198,415) skola slutligen enligt i nyssnämnda proposition förordad och av riksdagen utan erinran lämnat förslag utgå statsbidrag till bestridande av den kostnad, som under innevarande budgetår kunde uppkomma för ombyggnad och renovering av passkontrolllokalerna i städerna Malmö och Hälsingborg.

I skrivelse den 31 augusti 1938 har *överståthållarämbetet* hemställt om

anslag för budgetåret 1939/40 dels till gottgörelse till Stockholms polisdistrikt för dess kostnader för tidningen »Polisunderrättelser» och för centralbyrån för fingeravtryck, dels ock till samma polisdistrikt för vissa närmare omförmälda pensioneringskostnader. Ämbetet anför i skrivelsen — efter att hava erinrat om det av ämbetet avgivna förslaget till inrättande av kriminalteknisk anstalt — bland annat följande.

Därest den kriminaltekniska anstalten trädde i verksamhet den 1 oktober 1939, behövdes särskilda anslag för tidningen »Polisunderrättelser» och centralbyrån för fingeravtryck allenast för tiden 1 juli — 30 september 1939. Dessa anslag kunde i runt tal beräknas till en fjärdedel av 1938/39 års anslag med viss förhöjning för »Polisunderrättelsers» del på grund av väntade stegrade tryckningskostnader. Denna förhöjning kunde beräknas till högst 15 procent. För nämnda kvartal erfordrades sålunda, *dels* för tidningen »Polisunderrättelser» [$\frac{1}{4}$ av 79,000 kronor = 19,750 kronor + (15 procent av tryckningskostnaderna under ett kvartal, cirka 11,250 kronor =) 1,687 kronor 50 öre] ett till 21,500 kronor avrundat belopp, *dels ock* för centralbyrån för fingeravtryck ($\frac{1}{4}$ av 43,000 kronor =) 10,750 kronor.

Rörande de åsyftade pensioneringskostnaderna anmärker ämbetet vidare, att desamma utgjordes av bidrag av statsmedel till Stockholms stads polisdistrikt för dess kostnader för pensionering av dels vissa befattningshavare vid centralbyrån för fingeravtryck och polisbyrån för övervakande av utlänningar, dels ock efterlevande till vissa befattningshavare vid nämnda institutioner samt vid polisskolan i Stockholm. Fortsättningsvis anför ämbetet:

Sedan nämnda polisbyrå numera upphört och dess verksamhet huvudsakligen övertagits av socialstyrelsen, hade Kungl. Maj:t genom beslut den 13 maj 1938 förklarat, att statens bidrag till pension åt dels en förutvarande föreståndare vid nämnda byrå, dels ock änkan efter en annan förutvarande föreståndare vid byrån jämväl efter 1937 års utgång tills vidare skulle gäldas från förslagsanslaget till gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. samt utbetalas av överståthållarämbetet. — Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 3 september 1937 utbetalade överståthållarämbetet av statsmedel till Stockholms stads polisdistrikt visst bidrag till kostnaden för pensionering av änkan efter förutvarande föreståndaren för polisskolan i Stockholm, polisintendenten G. L. V. Ekström. Sedan numera nämnda skola omorganiserats till statens polisskola och därvid erhållit egen medelsförvaltning, syntes det överståthållarämbetet kunna ifrågasättas, huruvida detta pensionsbidrag jämväl framdeles skulle utbetalas av överståthållarämbetet eller om utbetalandet skulle verkställas av polisskolans styrelse. Med hänsyn till de övriga pensionsbelopp överståthållarämbetet enligt ovanstående hade att utbetala vore det måhända lämpligt, att även nu ifrågavarande belopp, som för budgetåret 1939/40 kunde beräknas till 250 kronor, fortfarande utbetalades genom överståthållarämbetets försorg. Överståthållarämbetet hemställde därför, att Kungl. Maj:t täcktes meddela föreskrift i berörda hänseende.

Anslagsbehovet i sistbehandlade delar för budgetåret 1939/40 beräknas av överståthållarämbetet till 4,500 kronor.

Vidkommande de från förevarande anslag utgående statsbidragen till vissa polisdistrikt för bestridande av vissa kostnader för gränskontrollens upprätthållande vill jag vidare anmäla en av överståthållarämbetet

med eget tillstyrkande den 23 november 1938 överlämnad framställning från *Stockholms polisnämnd* rörande beräkningen av nämnda statsbidrag till Stockholms polisdistrikt för år 1939. Däri anföres i huvudsak följande.

Jämlikt brevet den 17 december 1937 berättigades bland andra Stockholms polisdistrikt att för sådana kostnader för gränskontrollens upprätthållande, för vilka enligt propositionen den 16 mars 1937, nr 273, och riksdagens skrivelse den 4 juni samma år, nr 394, statsbidrag ansetts böra utgå, åtnjuta dylikt bidrag med $\frac{1}{4}$ av de verkliga kostnaderna, dock högst 5,275 kronor. Av samma proposition inhämtades bland annat, att polisdistriktets verkliga kostnader för ifrågavarande kontrollens upprätthållande hade uppskattats till 21,100 kronor, varav 19,100 kronor i avlöningar till en överkonstapel och två kriminalkonstaplar samt 2,000 kronor för lokalhyra, bilresor m. m.

Stockholms stads kostnader för år 1938 för de avsedda kontrollanordningarna komme emellertid att uppgå till belopp, som väsentligt överstege de sålunda uppskattade utgifterna. Sålunda hade kostnaderna för tiden 1 januari — 31 oktober 1938 utgjort i runt tal 30,500 kronor och beräknades för hela året komma att belöpa sig till omkring 33,500 kronor.

Enligt vad polisnämnden inhämtat från överståthållarämbetet för polisärenden torde ifrågavarande kostnader för år 1939 icke bliva lägre än kostnaderna under år 1938. Med hänsyn därtill syntes statsbidraget för år 1939 böra fastställas till ett mot dessa utgifter svarande belopp.

På grund därav hemställer polisnämnden, att bidraget till Stockholms polisdistrikt för år 1939 för gränskontrollens upprätthållande beräknas efter det sålunda beräknade utgiftsbeloppet, 33,500 kronor.

Över framställningen har *socialstyrelsen* den 1 december 1938 avgivit utlåtande, däri bland annat anföres följande.

Vid den år 1937 företagna revisionen av utlänningslagen var ett av huvudsyftena därmed att åstadkomma större effektivitet i den svenska utlänningskontrollen, för vilket ändamål krävdes ökad tillgång på arbetskrafter för kontrollens utövande samt skärpt vaksamhet och ett gott omdöme från personalens sida. Vissa under senaste tiden timade händelser hade i utomordentlig grad ökat det tryck, som utlänningsströmmen utövade mot vårt land, något som i sin tur föranlett stegrade krav på en arbetsduglig kontrollorganisation såväl vid gränserna som inne i landet.

Under sådana förhållanden syntes det *socialstyrelsen* ofrånkomligt, att staten påtoge sig de ökade ekonomiska bördor, som erfordrades för en effektiv kontroll, särskilt i den mån kontrolluppgifternas behöriga utövande framstode såsom en riksangelägenhet och icke enbart såsom en lokal sådan. Vad anginge den remitterade framställningen, tillstyrkte styrelsen bifall till densamma i vad rörde det sökta statsbidragets belopp, men nödgades styrelsen med hänsyn till det anförda starkt ifrågasätta, om detsamma skulle visa sig tillräckligt för det ändamål, som avsåges.

Socialstyrelsen har därefter i skrivelse den 8 december 1938 inkommit med framställning om ökat statsbidrag för främlingskontrollens effektivisering, däri bland annat anföres i huvudsak följande:

Statens säkerhet och övriga rikets intressen, med hänsyn tagen bland annat till vittutseende invandringspolitiska aspekter, syntes tala för att staten i proportionsvis större omfattning än hittills deltog i bestridandet av utgifter för utlänningskontrollen, vilka kommuner helt eller delvis haft att bestrida. Det nuvarande inresetrycket mot våra passkontroller, enkannerligen vissa av

dem, vore en given reflex av utomordentliga åtgärder, som på senaste tid vidtagits i Centraleuropa, där varken åtgärderna eller återverkningarna av dem ju rimligen kunnat förutses.

Det erbjöde stora vanskligheter att söka bedöma framtidsutsikterna på området. Vad som redan timat, manade emellertid i eminent grad till att i förevarande hänseende vara beredd på nya överraskande händelser och därav föranledda nya, starka påfrestningar i fråga om utlänningskontrollen.

Uppenbart vore, att styrelsen vid utövande av föreskriven inspektionsverksamhet eller eljest kunde finna en förstärkning av passkontroll ofrånkomligen påkallad närmast i de fall, där kostnaderna enligt fastställda grunder för anslagsmedlen i fråga till dels skulle gäldas av statsmedel. Jämväl i andra fall än som i Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1938 angivits rörande utgående bidrag av statsmedel till pass- och gränskontrollens fullgörande i särskilda polisdistrikt kunde det tänkas, att staten — i enlighet med fastställda grundsatser för statsbidragen — borde träda stödjande emellan. Det finge framhållas, att icke blott gränskontrollerna utan jämväl utlänningskontrollen inom landets gränser påkallade uppmärksamhet ur enahanda synpunkt. Styrelsen hade med avseende härå denna dag föreslagit en utlänningsräkning och vissa därmed förknippade registreringsåtgärder.

Det låte sig ej göra att på förhand angiva, på vad sätt en påkallad förstärkning av utlänningskontrollen lämpligast skulle åstadkommas. I sådant hänseende torde positiva resultat bäst kunna uppnås efter underhandlingar från fall till fall mellan vederbörande tjänstemän i socialstyrelsen, länsstyrelserna samt de kommunala myndigheterna. Det torde ej heller vara görligt, att nu med säkerhet närmare uppskatta det medelsbehov, som kunde komma att yppa sig. Styrelsen hade sig emellertid bekant, att man på flera håll inom landet förberedde planer på förstärkning av kontrollsystemet och för ändamålet komme att inom nära framtid hemställa om ökade statsbidrag redan för det löpande budgetåret 1938/39. Sannolika skäl talade för att sådana framställningar av beskaffenhet att böra föranleda bifall komme att göras i en sådan omfattning, att det under anslaget beräknade beloppet ej oväsentligt skulle överskridas. Det finge slutligen erinras om att Kungl. Maj:t beslutade om disposition av anslagsmedlen i fråga.

Under återopande av det anförda har socialstyrelsen anmält, att berörda omständigheter för budgetåret 1939/40 torde föranleda en ökning av medelsbehovet under förevarande anslag med åtminstone 100,000 kronor utöver vad tidigare funnits skäl att antaga. Styrelsen har därför hemställt, att Kungl. Maj:t i anslagsäskandena till 1939 års riksdag täcktes beräkna ett däremot svarande högre anslagsbelopp.

Departementschefen.

Inledningsvis vill jag vid beräkningen av anslagsbehovet under förevarande anslagsrubrik erinra om att den av mig i det föregående förordade kriminaltekniska anstalten förutsatts skola träda i verksamhet den 1 oktober 1939. Därav följer, att för utgivande av tidningen »Polisunderrättelser» och bestridande av kostnaderna för centralbyrån för fingeravtryck, vilka båda uppgifter skola övertagas av anstalten, måste beräknas medel under förevarande anslag för första kvartalet av budgetåret 1939/40. Överståthållarämbetets kalkyler därutinnan föranleda ingen erinran från

min sida. Jag beräknar sålunda för tidningen »Polisunderrättelser» 21,500 kronor och för centralbyrån för fingeravtryck 10,750 kronor.

I det föregående har jag i samband med behandling av spørsmålet om det lämpliga anordnandet av avdelningsföreståndartjänsten vid anstaltens registraturavdelning förklarat mig kunna utgå från att tjänsten i fråga kommer att till en början upprätthållas av den nuvarande föreståndaren för centralbyrån för fingeravtryck, intill dess denne såsom ordinarie polisman i Stockholms stads poliskår avgår med pension den 1 juli 1941. Vidare har jag förordat, att Stockholms stad — liksom nu är fallet — skall från här behandlade anslag gottgöras den kostnad för bestridande av nämnde befattningshavares avlöning och andra förmåner, som belöper å tid, varunder han intill inträdande pensionsålder hänvisas att tjänstgöra såsom avdelningsföreståndare vid anstalten. Enligt vad jag inhämtat uppgå nämnda förmåner till sammanlagt 12,810 kronor 84 öre. En fjärdedel därav ingår i förenämnda till centralbyrån under första kvartalet av budgetåret 1939/40 beräknade belopp av 10,750 kronor. Till bestridande av sagda löneförmåner under de tre övriga kvartalen av budgetåret bör en summa av 9,600 kronor ytterligare ställas till förfogande från förevarande anslag.

I fråga om överståthållarämbetets framställning om bidrag till vissa pensionskostnader torde jag få erinra om att ämbetet av Kungl. Maj:t genom ett flertal under senare år meddelade beslut bemyndigats att enligt gällande bestämmelser angående utbetalning av statsbidrag till polisväsendet till Stockholms stads polisdistrikt utbetala bidrag till vissa kostnader för pensionering av befattningshavare vid nämnda distrikt eller efterlevande till sådana befattningshavare. Ifrågavarande bidrag hava utbetalats från det tidigare i riksstaten upptagna förslagsanslaget till polisväsendet i riket samt efter detta anslags uppdelning från här förevarande anslag. Någon ändring i denna ordning synes icke påkallad. Jag tillstyrker alltså, att för ändamålet till ämbetets förfogande ställes det begärda beloppet, 4,500 kronor.

Jag kommer härefter till de från detta anslag utgående statsbidragen till vissa polisdistrikt för pass- och gränskontrollens uppehållande. I detta avseende har av socialstyrelsen gjorts framställning om betydande förhöjningar av statsbidragen. Även om det icke kan uteslutas, att de av styrelsen påpekade förhållandena i en snar framtid kunna motivera ökad medverkan från statens sida till bestridandet av utgifterna för berörda kontrollers upprätthållande, anser jag mig dock icke utan närmare utredning nu kunna förorda en anslagshöjning. I det följande har jag därför utgått från hittills gällande ordning.

Någon ändring i nu utgående statsbidrag till Eda sockens polisdistrikt, till Dals Eds sockens och Eds municipalsamhälles gemensamma polisdistrikt samt till bestridande av kostnaderna för polisskolan i Göteborg ifrågasätter jag icke. I dessa hänseenden böra beräknas oförändrade belopp eller sålunda tillhoppa 11,700 kronor.

Beträffande därefter medelsbehovet för bestridande av statens andel i kostnaderna för gränskontrollens upprätthållande inom Stockholms, Malmö, Trelleborgs, Landskrona, Hälsingborgs, Brunnby och Göteborgs polisdistrikt saknar jag anledning att till Malmö, Landskrona, Hälsingborgs, Brunnby och Göteborgs polisdistrikt ifrågasätta bidrag enligt andra grunder än de i brevet den 17 december 1937 angivna. Summan av bidragen till de nämnda polisdistrikten blir $(22,600 + 365 + 13,800 + 750 + 8,275)$ 45,790 kronor. Rörande Trelleborgs polisdistrikt — till vilket enligt nämnda grunder skall utgå statsbidrag med hela den verkliga kostnaden för gränskontrollen — vill jag erinra om att Kungl. Maj:t den 30 september 1938, på därom av staden gjord framställning, medgivit, att ifrågavarande statsbidrag finge tills vidare utgå med högst 13,100 kronor för år, dock att bidraget för år 1938 skulle utgöra högst 12,950 kronor. För nästkommande budgetår synes fördenskull för sistnämnda distrikt böra avses ett belopp av högst 13,100 kronor, vilket i förhållande till vad som förut beräknats innebär en höjning med 600 kronor. För Stockholms polisdistrikt slutligen har i den av mig anmälda framställningen från Stockholms polisenämnd ifrågasatts en omräkning av det, de verkliga kostnaderna för kontrollen angivande belopp, varå statsbidrag skall beräknas med en fjärdedel. Med hänsyn till vad i ärendet förekommit är jag för min del benägen att godtaga den av polisenämnden angivna siffran 33,500 kronor såsom underlag för beräkningen. Jag tillstyrker därför, att statsbidraget till Stockholms polisdistrikt för budgetåret 1939/40 maximeras till 8,375 kronor, vilket innebär en ökning med 3,100 kronor. Till gränskontrollen inom samtliga de sistnämnda polisdistrikten skulle i händelse av bifall till vad jag nu förordat, utgå statsbidrag med sammanlagt $(45,790 + 13,100 + 8,375)$ 67,265 kronor.

Enligt vad nu angivits skulle de sammanlagda utgifterna under ifrågavarande anslag för nästa budgetår komma att uppgå till $(21,500 + 10,750 + 9,600 + 4,500 + 11,700 + 67,265)$ 125,315 kronor eller i avrundat tal 125,300 kronor.

Hemställan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels besluta, att statens kriminaltekniska anstalt skall inrättas från och med den 1 oktober 1939 samt att civila avlöningsreglementet skall äga tillämpning å befattningshavare vid anstalten;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad i det föregående angivits, meddela de bestämmelser rörande befattningshavares övergång från kommunal anställning till tjänst vid anstalten, som må finnas erforderliga;

dels godkänna följande personalförteckning för anstalten, att tillämpas tills vidare från och med den 1 oktober 1939:

Personalförteckning.

Ordinarie personal.

Befattning	Lönegrad
1 föreståndare	A 30
1 laborator	A 26
1 kanslikskrivare	A 11
1 kanslibitråde	A 7
1 expeditionsvakt	A 5
4 kontorsbiträden	A 4

Icke-ordinarie personal i högre
lönegrad än 20:e.

1 avdelningsföreståndare	Eo 26;
--------------------------------	--------

Anm.: 1. Av de å ordinarie stat upptagna befattningarna skola föreståndaren (A 30), laboratorn (A 26), kanslikskrivaren (A 11), expeditionsvakten (A 5) och ett kontorsbiträde i A 4 inrättas från och med den 1 oktober 1939; övriga ordinarie befattningar från och med den 1 januari 1940.

2. Befattningen som avdelningsföreståndare på icke-ordinarie stat skall hållas vakant under tid, varunder tjänsten kan komma att upprätthållas av den vid tiden för anstaltens inrättande å centralbyrån för fingeravtryck tjänstgörande kriminalkommissarien.

dels godkänna följande avlöningsstat för anstalten, att tillämpas tills vidare från och med den 1 oktober 1939 till och med den 30 juni 1940.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	35,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	51,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m. ...	kronor	9,800
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	1,200
	»	11,000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke- ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	1,000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2,800

Summa förslagsanslag kronor 100,800;

dels ock för budgetåret 1939/40 under femte huvudtiteln anvisa

1. till Statens kriminaltekniska anstalt: Avlö- ningar ett förslagsanslag av	kronor	100,800
2. till Statens kriminaltekniska anstalt: Omkost- nader ett förslagsanslag av	»	50,000
3. till Statens kriminaltekniska anstalt: Utrust- ning ett reservationsanslag av	»	150,000;

samt

4. till *Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.* ett förslagsanslag av kronor 125,300

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Lars Ekströmer.